

NIEUW LICHT OP HET BENELUX-RECHT, EEN ONBEKEND RECHT?

Rede uitgesproken door J.F. LECLERCQ, eerste advocaat-generaal bij het Hof van Cassatie, op de plechtige openingszitting van het Hof op 1 september 2006.

1. Ooit bezat ik een theepot. Op een dag brak hij precies middendoor. Zorgvuldig lijmde ik beide stukken aan elkaar en hij leek even mooi als voordien. De breuk was onzichtbaar. Wat later viel hij evenwel uiteen in duizend stukken. Pas toen betreurde ik dat ik hem in tweeën had gebroken.

Het Benelux-recht, een onbekend recht¹?

Het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie eindigt in 2010.

Mijnheer de Eerste Voorzitter,

Mijnheer de Procureur-generaal,
Dames en Heren,

Zoals de heer voorzitter Ivan Verougstraete, voorzitter van het Benelux-gerechtshof, in een interview dat verscheen in het tijdschrift Benelux Newsletter, terecht verklaarde, staat het niet aan een magistraat politieke opvattingen te uiten². Ik voeg daaraan evenwel toe dat het zijn plicht is om zijn eventuele deskundigheid in alle onpartijdigheid ten dienste te stellen van de andere burgers om te vermijden dat instellingen, die hun deugdelijkheid hebben bewezen, te midden van algehele onverschilligheid of, erger nog, zonder dat iemand daarvan op de hoogte is, in duizend stukken uiteenvallen.

Het leek mij dus nuttig om nu reeds enkele punten van het Benelux-recht te belichten vanuit een nieuwe invalshoek.

Afdeling 1.- Het Benelux-recht, dagelijkse realiteit.

2. Het Verdrag van Maastricht et het verruimingsproces van de Europese Unie hebben vanzelfsprekend de rol en de werking van de Benelux samenwerking beïnvloed.

¹ Ik dank C. DEJONGE, plaatsvervangend hoofdgriffier van het Benelux Gerechtshof voor zijn gewaardeerde medewerking.

² Zie interview van Ivan VEROUGSTRAETE, Voorzitter van het Benelux-Gerechtshof, door K. VAN de VELDE, in Benelux Newsletter 2005/3, p. 5 e.v., inz. p. 10.

Het zou echter verkeerd zijn de Europese Unie tegenover de Benelux Economische Unie te plaatsen als twee vijandige legers die klaar staan voor de strijd.

Na het fiasco van de Europese top van juni 2005 schreef de heer Hennekam, secretaris-generaal van de Benelux Economische Unie: « Het Secretariaat-Generaal (van de Benelux Economische Unie) heeft reacties gekregen in de zin van: ‘Nu het met Europa slechter gaat, zou juist de Benelux beter kunnen scoren’. Deze, op zich sympathieke gedachte – dixit nog steeds de heer secretaris-generaal Hennekam - moeten wij weerspreken. Europese Unie en Benelux zijn géén communicerende vaten. Het tegendeel is eerder waar; als het goed gaat met Europa en onze drie landen gezamenlijk optreden, gaat het ook goed met de Benelux. Dat is ook altijd onze ervaring geweest³. (einde citaat).

Ik ben van mening dat er voldoende ruimte is voor harmonieuze samenleving van het gemeenschapsrecht en het Benelux-recht, zolang het Benelux-recht op bepaalde gebieden een meerwaarde kan brengen en op die gebieden zijn ambities waarmaakt.

Het Benelux-recht blijft immers een dagelijkse nuttige realiteit. Als voorloper van de Europese Unie is de Benelux thans een stuwende kracht van die Unie geworden.

3. Ik zal hier niet stilstaan bij het karikaturaal voorbeeld van de burger die, enerzijds, een verzekering heeft afgesloten die in overeenstemming is met de bepalingen van de Benelux-overeenkomst, ondertekend te Luxemburg op 24 mei 1966, betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, en met de Gemeenschappelijke bepalingen bij die Benelux-overeenkomst, en anderzijds, zijn wagen heeft laten nakijken in een garage die een merk heeft laten registreren voor het onderhoud van motorrijtuigen, overeenkomstig de Benelux Merkenwet die gevoegd is bij het Benelux-verdrag van 19 maart 1962 inzake de warenmerken en die met name is gewijzigd bij het Protocol van 10 november 1983, en dan een toeristisch uitstapje maakt naar het grenspark “De Zoom – Kalmthoutse Heide” waarover de Raad van Ministers van de Benelux Economische Unie op 17 juli 2001 een Beslissing M (2001) heeft genomen, inzake de oprichting van een Bijzondere Commissie voor dat grenspark. Die burger beweegt zich, zonder het zelf te beseffen, in het Benelux-recht zoals Monsieur Jourdain in proza sprak zonder dat hij dat besepte.

4. Maar er is meer dan dat gemakkelijk beeld.

Merk, bijvoorbeeld, op dat alleen reeds in de aflevering van het eerste kwartaal 2006 van het tijdschrift Benelux Newsletter drie actuele juridische thema’s aan bod komen:

- 1) het Benelux-verdrag van 8 juni 2004 inzake grensoverschrijdend politieel optreden;
- 2) de Scheldeverdragen ondertekend door Vlaanderen en Nederland;
- 3) de samenwerking tussen de Benelux-landen bij de bestrijding van de vogelgriep.

³ B.M.J. HENNEKAM, "Voorwoord", Benelux Newsletter 2005/3, p.4.

Ook ik wil mij hier toeleggen op het onderzoek van die thema's, en inzonderheid van het eerste daarvan.

Afdeling 2- Het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004.

§1 – Begrippen en doelstelling.

5. Het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004⁴ is op Europees vlak een voorloper. Het wordt voorgesteld als een “krachtig instrument voor het bestrijden van grensoverschrijdende criminaliteit”⁵.

⁴ Zie W. 13 febr. 2005 houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, B.S. van 15 maart 2005, p. 10747. Over de wordingsgeschiedenis van het Verdrag zie, Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St., Sen., zitting 2004-2005, nr. 3-391/1, p. 2 tot 8. Voor een meer omstandige commentaar op de inhoud van het Verdrag, zie de genoemde memorie van toelichting p. 8 tot 35. Zie verder de interministeriële omzendbrief met betrekking tot de inwerkingtreding van het Benelux-verdrag inzake grensoverschrijdend politieel optreden, B.S. van 1 juli 2005, 3de uitg., p. 30520 (die omzendbrief wordt gevolgd enerzijds, door een draaiboek voor de procedure bij grensoverschrijdend politieel optreden op verzoek of uit eigen initiatief en, anderzijds, door een Model-verzoek en beslissing); Advies inzake het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Verslag dat namens de commissie voor justitie en openbare orde (met inbegrip van een voorstel van advies) door Mevr. I. AASTED-MADSEN is uitgebracht, 14 maart 2005, Raadgevende Interparlementaire Benelux-raad (afgekort: St. Rd. Benelux) nr. 729/1; P. DE WEIRELD, "Une nouvelle convention Benelux sur la coopération policière transfrontalière", Le journal de la police – l'officier de police, nr. 1 – janvier 2005, p. 21 e.v.; P. DE WEIRELD et G. PYL, "Un nouveau traité Benelux sur la coopération policière transfrontalière. Correspondances et différences avec d'autres initiatives récentes dans le domaine de la coopération policière avec les pays voisins", Vigiles – revue du droit de police, juni 2005 – nr. 2, p. 36 e.v.

⁵ Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Verslag namens de commissie voor de buitenlandse betrekkingen en voor

Het onderwerp verdient zeker onze aandacht. Immers politie en veiligheid staan dit jaar spijtig genoeg in het brandpunt van de belangstelling. Daaruit spruit ook de gedachte voort dat het opstarten van een doorgedreven en uniform stelsel van grensoverschrijdende politieële samenwerking tussen alle lidstaten van de Europese Unie een belangrijke uitdaging vormt in een zo nabij mogelijke toekomst.

Dat Verdrag steunt op verschillende bepalingen van internationaal recht, onder meer het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie, gesloten te 's-Gravenhage op 3 februari 1958.

Reeds op 26 januari 2005 werd het door België en Luxemburg voorlopig toegepast; Nederland volgde enkele weken later, op 27 februari 2005. Het Verdrag is op 1 juni 2006 definitief in werking getreden waar dat oorspronkelijk voorzien was voor 1 januari 2007⁶.

Artikel 47 van het Verdrag houdt het volgende in:

1. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand na de datum van de neerlegging van de laatste akte van bekrachtiging bij de regering van het Groothertogdom Luxemburg;
2. Dit Verdrag wordt gesloten voor onbepaalde tijd maar:
 - A. Elke Verdragsluitende Partij kan te allen tijde schriftelijk om wijziging van dit Verdrag verzoeken. Indien door een Verdragsluitende Partij een desbetreffend verzoek wordt ingediend, worden door de Verdragsluitende Partijen onderhandelingen inzake de wijziging van het Verdrag geopend;
 - B. Elke Verdragsluitende Partij kan dit Verdrag door schriftelijke kennisgeving aan de andere Verdragsluitende Partijen opzeggen. De opzegging treedt zes maanden na de kennisgeving in werking. Het Verdrag blijft in werking tussen de overige twee Verdragsluitende Partijen;
3. Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, geldt dit Verdrag uitsluitend voor het deel van het Koninkrijk in Europa.

De data voor de ratificatie van het Verdrag zijn de volgende: 17 januari 2005 voor het Groothertogdom Luxemburg, 23 februari 2005 voor het Koninkrijk België en 25 april 2006 voor het Koninkrijk der Nederlanden.

Artikel 1 bevat verschillende omschrijvingen in de zin van het Verdrag. In de zin van het Verdrag wordt met name verstaan onder grensoverschrijdend politieoptreden, het optreden van bevoegde ambtenaren van een Verdragsluitende

de landsverdediging uitgebracht door Mevr. De BETHUNE Gedr. St., Sen., zitting 2004-2005, nr. 3 – 931/2, p. 2.

⁶ B.S. van 31 mei 2006, Uitg. 2, p. 28205; zie Th. CHARLIER, "Voornaamste resultaten van het Senningen-overleg", Benelux Newsletter 2006/1, p. 20; Interministeriële omzendbrief met betrekking tot de inwerkingtreding van het Benelux-verdrag inzake grensoverschrijdend politieoptreden, B.S. van 1 juli 2005, 3de uitg., p. 30530 in fine.

Partij op het grondgebied van een andere Verdragsluitende Partij, ter handhaving van de openbare orde en veiligheid, dan wel ter bescherming van personen en goederen, dan wel in het kader van de voorkoming en opsporing van strafbare feiten (art. 1, b).

Volgens artikel 2 heeft het Verdrag tot doel de mogelijkheden tot politieke samenwerking in het kader van de handhaving van de openbare orde en veiligheid, de bescherming van personen en goederen en in het kader van de voorkoming en opsporing van strafbare feiten, te verruimen.

§2.- Vormen van samenwerking.

A.- De voornaamste vormen van samenwerking in de context van het Verdrag.

6. Het Verdrag legt volgens mij meer in het bijzonder de nadruk op:

- 1) de mogelijkheid, in beginsel na akkoord van de bevoegde autoriteit van de aangezochte Verdragsluitende Partij, van een grensoverschrijdend politieoptreden in het kader van de handhaving van de openbare orde en veiligheid, waaronder mede wordt verstaan de gezamenlijke organisatie of coördinatie van evenementen en georganiseerde transporten (artt. 4 tot 9);
- 2) de uitwisseling van persoonsgegevens (artt. 10 tot 14, en 15.3);
- 3) de mogelijkheid van rechtstreekse raadpleging van kentekenregisters (artt. 15.1 en 15.2);
- 4) de verbeterde modaliteiten voor het uitvoeren van grensoverschrijdende achtervolgingen en observaties (artt. 18 en 19);
- 5) de mogelijkheid om een opdracht van bescherming van personen voort te zetten op het grondgebied van een andere Verdragsluitende Partij (artt. 20 tot 23).

Het Verdrag bevat evenwel ook andere bepalingen, onder meer inzake: 1) andere vormen van politieke samenwerking, zoals het inzetten van verbindingsofficieren (artt. 16 en 17), gemeenschappelijke politiecentra (art. 24), gemengde patrouilles en controles (artt. 25, 26 en 29), het organiseren van gemeenschappelijke opleidingsvormen met het oog op het verwerven van kennis van en inzicht in de wetgeving en de structuren van de Verdragsluitende Partijen en in de principes van de politiepraktijk van de Verdragsluitende Partijen (art. 27.1), het verlenen van technische en wetenschappelijke ondersteuning (art. 27.1), of nog het uitwisselen van personeel, middelen en materieel (art. 27.1); meer bepaald inzake de organisatie kunnen de bevoegde autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen, afhankelijk van hun operationele behoeften, gemengde patrouilles of controles organiseren in de grensstreek (artt. 1er, k en l, 25, 26 en 29, en Bijlagen 2 et 3 bij het Verdrag), zij kan verschillende doeleinden hebben (verkeerscontroles, alcoholcontroles, bestrijding van illegaal verblijf van vreemdelingen en mensensmokkel, enz.) en wordt met zorg door het Verdrag geregeld (art. 26), wat van wezenlijk belang is voor de rechtszekerheid van burgers en politiemensen want het is belangrijk dat een normatief kader wordt vastgesteld waarbij de bevoegdheden van de agenten die deelnemen aan gezamenlijke patrouilles en bijgevolg, aan operationele acties op het grondgebied van de andere Staat maximaal worden verzekerd, en zij gaat uit van het

principe van de gelijkwaardige bevoegdheden, wat betekent, enerzijds, dat de bevoegdheden van de ambtenaren van de gemeenschappelijke patrouilles en/of controles in de regel niet zullen verschillen – er is geen verwarring mogelijk – en, anderzijds dat het de bevoegdheid is van elke lidstaat te bepalen welke bevoegdheden vreemde ambtenaren op hun grondgebied mogen uitoefenen, zij worden aangepast aan de opdrachten, door de bevoegde autoriteiten vastgesteld, waarbij gestreefd wordt naar harmonisering en naar gelijkwaardigheid⁷.

2) meer algemene zaken zoals het intern recht en de toepasselijke wettelijke procedures (artt. 3 en 28), de gezagsuitoefening (art. 29), de identificatie van de grensoverschrijdende ambtenaar (art. 30) inclusief zijn eventuele herkenbaarheid (art. 31), de materie van de materiële dwangmiddelen (art. 32), de uitoefening van geweld (art. 33), bijvoorbeeld het gebruik van een vuurwapen, pepperspray of traangas (art. 33, eerste lid, c. en d., en tweede lid), het gebruik van vervoermiddelen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van optische en geluidssignalen, en het recht op overpad, dat wil zeggen het betreden van het grondgebied van de gaststaat (art. 34), maatregelen op de op het eigen grondgebied gelegen trajecten van personentreinen of passagiersschepen (art. 34.3) de verslagen van de grensoverschrijdende politieoptredens (art. 36), de bescherming van de grensoverschrijdende ambtenaren en de hulp die hen moet worden geboden (art. 37), de kosten voor het grensoverschrijdend politieoptreden (art. 41), de afgeleide (art. 43) en noodzakelijke (art. 45) uitvoeringsafspraken en de evaluatie van de doeltreffendheid en de effecten van het Verdrag in de praktijk (art. 46); wat inzonderheid het probleem betreft van de gezagsuitoefening, staan de ambtenaren vanaf het moment dat zij grensoverschrijdend optreden⁸, in de regel, onder het gezag van de bevoegde autoriteiten en leidinggevend van de gaststaat (art. 29); het lijkt mij evenwel redelijk de politiemensen van de zendstaat enige autonomie te laten wanneer zij in de gaststaat een proces-verbaal opstellen.

Artikel 43 van het Verdrag over de afgeleide uitvoeringsafspraken is belangrijk. Luidens die bepaling kunnen de bevoegde autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen op basis van en in het kader van dit Verdrag afspraken maken met betrekking tot de uitvoering ervan. Het Verdrag is niet limitatief; het bepaalt dat de bevoegde autoriteiten een voldoende ruim blikveld krijgen, zonder formele procedure, maar op voorwaarde, enerzijds, dat zij niet buiten het kader treden dat het Verdrag vastlegt en, anderzijds, dat zij de burger geen bijkomende verplichtingen opleggen. De bevoegde autoriteiten, in de zin van voornoemd artikel 43, zijn voor

⁷ Zie wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St., Sen., zitting 2004-2005, nr. 3-931/1, p. 24 en 25.

⁸ Zie wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St., Sen., zitting 2004-2005, nr. 3-931/1, p. 26 en 27.

het Koninkrijk der Nederlanden, de Minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister van Justitie, voor het Koninkrijk België de bevoegde autoriteiten en diensten die politieopdrachten uitvoeren overeenkomstig het nationale recht en, voor het Groothertogdom Luxemburg de bevoegde autoriteiten en diensten die politietaken uitvoeren overeenkomstig de wet van 31 mei 1999 tot oprichting van een groothertogelijk politiekorps en een algemene inspectie van de politie. (artt. 1er, k, en 43, en Bijlage 2 bij het Verdrag).

Hoewel het verdrag tot doel heeft de mogelijkheden tot politieke samenwerking tussen de drie betrokken Staten te verruimen (art. 2), wordt het door de drie volgende nuances getemperd.

Eerste tempering: voorzover in dit Verdrag niet uitdrukkelijk anders is bepaald, geschiedt de samenwerking in het kader van het respectievelijke nationale recht van de Verdragsluitende Partijen evenals de internationale verplichtingen van de Verdragsluitende Partijen (art. 3). Ik denk bijvoorbeeld aan de voorrang die het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en, wat België betreft, goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955, moet blijven genieten. De oplossing volgt niet alleen uit artikel 3 van het Verdrag, waarvan ik net de inhoud heb weergegeven, maar vooral uit artikel 1 van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens, dat bepaalt dat de Hoge Verdragsluitende Partijen een ieder, die ressorteert onder haar rechtsmacht, de rechten en vrijheden welke zijn vastgesteld in de Eerste Titel van dit Verdrag waarborgt. Titel 1 van het voormeld Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens omvat met name het verbod van foltering (artikel 3), het recht op vrijheid en veiligheid (artikel 5), het recht op een eerlijk proces (artikel 6), het recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven (artikel 8), en het verbod van discriminatie (artikel 14). De Preambule van het Benelux-verdrag inzake grensoverschrijdend politieel optreden verwijst trouwens uitdrukkelijk naar artikel 8 van het op 4 november 1950 te Rome tot stand gekomen Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden. Ik herhaal dat dit artikel 8 betrekking heeft op de eerbiediging van het privéleven en het gezinsleven en dat het in zijn eerste lid bepaalt dat een ieder recht heeft op eerbiediging van zijn privéleven, zijn gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling, en, in zijn tweede lid, dat geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan met betrekking tot de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving nodig is in het belang van 's lands veiligheid, de openbare veiligheid, of het economisch welzijn van het land, de bescherming van de openbare orde en het voorkomen van strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden, of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Tweede tempering: de bevoegde autoriteit van de gaststaat kan bepalen dat het grensoverschrijdend politieoptreden door haar wordt overgenomen en het grensoverschrijdend politieoptreden wordt beëindigd, zodra de bevoegde autoriteit van de gaststaat zulks te kennen geeft (art. 35, Verdrag). Onder bevoegde autoriteit, in de zin van deze bepaling, wordt verstaan, voor het Koninkrijk der Nederlanden, hetzij, in het kader van de handhaving van de openbare orde en

veiligheid en de algemene politietaak, de burgemeester van de gemeente waar wordt opgetreden, hetzij, in het kader van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde de bevoegde officier van justitie, voor het Koninkrijk België de bevoegde autoriteiten en diensten die politieopdrachten uitoefenen overeenkomstig het nationale recht, voor het Groothertogdom Luxemburg, de bevoegde autoriteiten en diensten die politietaken uitvoeren overeenkomstig de wet van 31 mei 1999 tot oprichting van een groothertogelijk politiekorps en een algemene inspectie van de politie (artt. 1^e, k, en 35, en Bijlage 2 bij het Verdrag).

Derde tempering, een belangrijke uitzondering op het eigenlijke doel van het Verdrag: de gehele of gedeeltelijke weigering van een Verdragsluitende Partij om samen te werken (art. 42). Het Verdrag beklemtoont natuurlijk dat het wel degelijk een “uitzondering” betreft. Die uitzondering is als volgt gesteld: indien een Verdragsluitende Partij van mening is dat het voldoen aan een verzoek of het uitvoeren of toelaten van een maatregel op grond van dit Verdrag, er toe kan leiden dat de eigen soevereine rechten op zodanige wijze worden aangetast, dat de eigen veiligheid of andere aanzienlijke belangen worden bedreigd of dat inbreuk op het nationale recht wordt gemaakt, kan deze Verdragsluitende Partij de samenwerking op grond van dit Verdrag, met inachtneming van andere internationale samenwerkingsverplichtingen dienaangaande, geheel of gedeeltelijk weigeren of afhankelijk maken van bepaalde voorwaarden en van een dergelijke situatie wordt onverwijld mededeling gedaan aan de andere Verdragsluitende Partijen.

In mijn volgende beschouwingen zal ik enige commentaar leveren op de vijf vormen van samenwerking die het Verdrag, volgens mij, in het bijzonder beklemtoont en die ik reeds heb aangestipt.

B. – Mogelijkheid om, in beginsel na akkoord van de bevoegde autoriteit van de aangezochte Verdragsluitende Partij, grensoverschrijdend op te treden in het kader van de handhaving van de openbare orde en veiligheid, waaronder mede wordt verstaan de gezamenlijke organisatie of coördinatie van evenementen en georganiseerde transporten.

7. Het Verdrag voorziet dus in de mogelijkheid om, in beginsel na akkoord van de bevoegde autoriteit van de aangezochte Verdragsluitende Partij en, bij wijze van uitzondering, op eigen initiatief van de zendstaat, grensoverschrijdend op te treden in het kader van de handhaving van de openbare orde en veiligheid, waaronder mede wordt verstaan de gezamenlijke organisatie of coördinatie van evenementen en georganiseerde transporten (artt. 4 en 7).

Het grensoverschrijdend optreden op verzoek van de bevoegde autoriteit van de verzoekende Verdragsluitende Partij en na akkoord van de bevoegde autoriteit van de aangezochte Verdragsluitende Partij (art. 4) situeert zich voornamelijk in het kader van gezamenlijke organisaties (sportwedstrijden), coördinatie van evenementen (grote manifestaties met een cultureel, politiek of bestuurlijk karakter), en georganiseerde transporten (nucleaire transporten, waardetransporten,

personentransporten in het kader van gezamenlijke verwijdering van vreemdelingen van het grondgebied)⁹.

In het geval het verzoek wordt geweigerd (art. 4.3), moet de aangezochte partij, gelet op artikel 42 van het Verdrag, dat ik hierboven¹⁰ heb onderzocht, daarvoor gegronde redenen aanvoeren. Een verzoek zou bijvoorbeeld kunnen worden geweigerd omdat er onvoldoende capaciteit beschikbaar is of omdat de partijen het niet eens worden over de kostenverdeling¹¹.

Onder bevoegde autoriteit als bedoeld bij grensoverschrijdend optreden op verzoek wordt verstaan: voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, voor het Koninkrijk België, bevoegde autoriteiten en diensten die politieopdrachten uitoefenen overeenkomstig het nationale recht, en, voor het Groothertogdom Luxemburg, bevoegde autoriteiten en diensten die politietaken uitvoeren overeenkomstig de wet van 31 mei 1999 tot oprichting van een groothertogelijk politiekorps en een algemene inspectie van de politie (artt. 1, k, en 4, en Bijlage 2 bij het Verdrag).

Bij een toegestaan grensoverschrijdend optreden zijn de grensoverschrijdende ambtenaar en de grensoverschrijdende politie-eenheid in het bijzonder bevoegd om, mits wordt voldaan aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit, de onmiddellijke beveiliging of nabije bescherming van personen te verzekeren, toezicht te houden op een terreingedeelte met de bedoeling informatie in te winnen en personen, dieren, voertuigen of voorwerpen die de openbare orde en veiligheid bedreigen of kunnen bedreigen, te lokaliseren, bevelen te geven aan het verkeer en aan de weggebruikers, een terreingedeelte systematisch te doorzoeken om personen, dieren, voertuigen of voorwerpen die de openbare orde en veiligheid bedreigen of kunnen bedreigen, te lokaliseren, of nog identiteitscontroles te verrichten (art. 5).

Indien het vanwege de spoedeisendheid van de situatie in het kader van de handhaving van de openbare orde en veiligheid, bijvoorbeeld in geval van rampen in de grensstreek, noodzakelijk is grensoverschrijdend op te treden, kan de zendstaat dit optreden in de grensstreek, als omschreven in Bijlage 3 bij het Verdrag, aanvangen, zonder dat voormeld verzoek om toestemming daaraan vooraf gaat (artt. 1, 1, 4 en 7.1). Van een spoedeisende situatie is sprake indien grensoverschrijding

⁹ Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St. Sen., zitting 2004-2005, nr. 3 – 931/1, p. 11.

¹⁰ Zie *supra*, nr. 6 in fine.

¹¹ Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St. Sen., zitting 2004-2005, nr. 3 – 931/1, p. 12.

noodzakelijk is om een acuut gevaar voor lijf, leden, goederen of gezondheid af te wenden dan wel een ernstige verstoring van de openbare orde en veiligheid te voorkomen, en de ambtenaren van de gaststaat niet tijdig ter plaatse kunnen zijn (art. 7. 3).

Opgemerkt dient te worden dat het Verdrag ook bepaalt dat de toepassing van de regels, die ik zo-even heb vermeld, betreffende het op eigen initiatief optreden van de zendstaat wordt uitgebreid tot het geval dat zich buiten de grensstreek een spoedeisende situatie voordoet tijdens een grensoverschrijdend optreden waarvoor de bevoegde autoriteit van de aangezochte Verdragsluitende Partij, op het door de bevoegde autoriteit van de verzoekende Verdragsluitende Partij tot haar gerichte verzoek, aanvankelijk toestemming heeft gegeven (artt. 4.1, 7.3 en 7.4). Bijlage 2 bij het Verdrag bepaalt wie de bevoegde autoriteiten en diensten zijn en bijlage 3 bepaalt welke gebieden de grensstreek vormen (art. 1, k en l). Krachtens Bijlage 2 zijn de bevoegde autoriteiten en diensten voor het Koninkrijk België die welke politieopdrachten uitoefenen overeenkomstig het nationale recht. Krachtens Bijlage 3 omvat de grensstreek voor het Koninkrijk België het gehele nationale grondgebied. Die Bijlagen zijn tevens vrij eenvoudig voor het Groothertogdom Luxemburg; zij schijnen meer specifiek te zijn voor het Koninkrijk der Nederlanden. Aldus omvat de grensstreek in Nederland enkel het geografisch gebied waarin een aantal politiekorpsen actief zijn zoals het Korps Zeeland en het Korps Midden- en West-Brabant (Bijlage 3 bij het Verdrag). Ik herinner eraan dat de Nederlandse politie regionaal is georganiseerd (26 regio's) en dat Nederland geen nationale politie heeft. Het beperkte grondgebied van de grensstreek, in de zin van het Verdrag is dus wat Nederland betreft de reden waarom het Verdrag voorziet in voormelde uitbreiding, namelijk in de mogelijkheid dat de zendstaat op eigen initiatief buiten de grensstreek optreedt. De situatie kan zich immers voordoen dat tijdens een grensoverschrijdend optreden op verzoek, de grensoverschrijdende ambtenaren op een in het kader van de handhaving van de openbare orde en veiligheid spoedeisende situatie stuiten, waarbij de ambtenaren van de gaststaat niet tijdig aanwezig kunnen zijn en die buiten het toepassingsgebied valt van de bijstand op verzoek en na akkoord. In dat geval kan ook buiten de grensstreek van Nederland op eigen initiatief worden opgetreden. Deze situatie zal naar verwachting zelden voorkomen. In de situatie van bijstand op verzoek en na akkoord zullen immers in principe altijd ambtenaren van de gaststaat aanwezig zijn¹².

Ter afwending van een acuut gevaar voor lijf, leden, goederen of gezondheid dan wel ter voorkoming van een ernstige verstoring van de openbare orde en veiligheid kan de grensoverschrijdende ambtenaar op eigen initiatief, met inachtneming van het recht van de gaststaat, de nodige bevoegdheden uitoefenen die geen uitstel dulden, met dien verstande dat nooit verdergaande bevoegdheden mogen worden uitgeoefend dan toegestaan in de zendstaat (art. 8). Die beperkte bevoegdheden die

¹² Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St. Sen., zitting. 2004-2005, nr. 3 – 931/1, p. 14.

de grensoverschrijdende ambtenaren kunnen uitoefenen wanneer zij handelen op eigen initiatief, moeten worden gezien in het licht van de bijzondere situatie die het optreden op eigen initiatief doet ontstaan. Men dient zich te houden aan de belangrijke regel volgens welke, enerzijds, het uitoefenen van de bevoegdheden van de grensoverschrijdende ambtenaar in overeenstemming moet zijn met het recht van de gaststaat en die bevoegdheden, anderzijds, nooit verder mogen gaan dan deze die zijn toegestaan in de zendstaat¹³. Een voorbeeld. Wanneer de op eigen initiatief handelende grensoverschrijdende ambtenaar uit een zendstaat in een gaststaat zou geconfronteerd worden met een misdaad op heterdaad waarbij wapens zijn of werden gebruikt en de daders de vlucht nemen in een voertuig, dan zou die grensoverschrijdende ambtenaar zijn vuurwapen niet mogen gebruiken overeenkomstig het recht van de gaststaat, indien die bevoegdheid hem in de zendstaat waaruit hij afkomstig is niet wordt toegekend.

C. – De uitwisseling van persoonsgegevens

8. Zoals gezegd voorziet het Verdrag tevens uitdrukkelijk in de uitwisseling van persoonsgegevens.

Het betreft hier één van de hoofddoelstellingen van het Verdrag. Overeenkomstig artikel 6.1 van Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie, van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens¹⁴, is gegevensuitwisseling slechts toegestaan¹⁵ indien ze een nauwkeurig omschreven en welbepaald doel dient¹⁶.

¹³ Zie interministeriële omzendbrief met betrekking tot de inwerkingtreding van het Benelux-verdrag inzake grensoverschrijdend politieoptreden, B.S. van 1 juli 2005, Uitg. 3, p. 30524 en 30531, noot 4.

¹⁴ Publicatieblad nr. L 281 van 23 november 1995, p. 0031-0050.

¹⁵ Zie wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St. Sen, zitting 2004-2005, nr. 3 – 931/1, p. 15.

¹⁶ Artikel 6.1 van Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 bepaalt dat de Lid-Staten bepalen dat de persoonsgegevens:

- a) eerlijk en rechtmatig moeten worden verwerkt;
- b) voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden moeten worden verkregen en vervolgens niet worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. Verdere verwerking van de gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden wordt niet als onverenigbaar beschouwd, mits de Lid-Staten passende garanties bieden;
- c) toereikend, ter zake dienend en niet bovenmatig moeten zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verzameld of waarvoor zij vervolgens

De bevoegde autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen, dat zijn, in de zin van Bijlage 2 bij het Verdrag, de aldaar bedoelde autoriteiten die politietaken uitvoeren (artt. 1, k en 10.1), kunnen bijgevolg persoonsgegevens uit registers als bedoeld in Bijlage 4 bij het Verdrag uitwisselen indien dit noodzakelijk is voor de goede uitvoering van de politietaken op het grondgebied van de Verdragsluitende Partijen, met dien verstande dat verstrekking van persoonsgegevens aan een andere Verdragsluitende Partij slechts mogelijk is ter voorkoming van een ernstig en dreigend gevaar of ter opsporing van een misdrijf waardoor de rechtsorde van de ontvangende Verdragsluitende Partij ernstig is geschokt, tenzij sprake is van een

worden verwerkt ;

- d) nauwkeurig dienen te zijn en, zo nodig, dienen te worden bijgewerkt; alle redelijke maatregelen dienen te worden getroffen om de gegevens die, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verzameld of waarvoor zij vervolgens worden verwerkt, onnauwkeurig of onvolledig zijn, uit te wissen of te corrigeren;
- e) in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, niet langer mogen worden bewaard dan voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verzameld of vervolgens worden verwerkt, noodzakelijk is. De Lid-Staten voorzien in passende waarborgen voor persoonsgegevens die langer dan hierboven bepaald voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden worden bewaard.

Over die bepaling gaan de overwegingen 28 en 29 van de Richtlijn. Deze zijn gesteld als volgt:

- overwegende dat elke verwerking van persoonsgegevens ten opzichte van de betrokkenen eerlijk en rechtmatig dient te geschieden; dat de verwerking met name adequate en ter zake dienende gegevens moet betreffen die met de doeleinden stroken en dat deze doeleinden expliciet en geoorloofd moeten zijn en moeten zijn vastgesteld bij het verzamelen van de gegevens ; dat de doelstellingen van latere verwerkingen niet onverenigbaar mogen zijn met de oorspronkelijk omschreven doelen;
- overwegende dat de latere verwerking van persoonsgegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden in het algemeen niet wordt beschouwd als onverenigbaar met de doeleinden waarvoor zij eerder werden verzameld, mits de Lid-Staten passende garanties bieden; dat deze garanties met name moeten voorkomen dat de gegevens worden gebruikt voor het nemen van maatregelen of besluiten die tegen een bepaalde persoon gericht zijn.

Artikel 1.2 van de Richtlijn waarborgt het vrije verkeer van persoonsgegevens tussen Lid-Staten.

Opgemerkt dient te worden dat, ondanks de overwegingen in de tekst van de Rede en in deze noot, de Richtlijn, krachtens artikel 3.2 evenwel niet van toepassing is op de verwerking van persoonsgegevens die betrekking hebben op de openbare

verzoek met betrekking tot een bepaalde persoon of een bepaald geval (art. 10.1). De vaststelling ligt hier voor de hand dat het gemeenschapsrecht en het Benelux-recht harmonisch samengaan.

De registers waarvan sprake is in Bijlage 4 zijn de volgende databanken:

Voor het Koninkrijk der Nederlanden: een register als bedoeld in de Wet politieregisters;

Voor het Koninkrijk België: de algemene nationale databank behalve de gegevens die overeenkomstig de nationale wetgeving aan de toestemming van de rechterlijke overheden zijn onderworpen;

Voor het Groothertogdom Luxemburg: de databanken toegankelijk voor de groothertogelijke politie behalve de gegevens die overeenkomstig de nationale wetgeving aan de toestemming van de rechterlijke overheden zijn onderworpen.

Een van de gevolgen van de beperking van de gegevensuitwisseling tot een nauwkeurig omschreven en welbepaald doel is dat aldus een niet noodzakelijke informatiestroom zou ontstaan.

Het Verdrag biedt de Verdragsluitende Partijen ook de mogelijkheid om, met inachtneming van het nationale recht en ter verwezenlijking van de door mij opgesomde doeleinden, terzake van de rechtstreekse raadpleging door de bevoegde autoriteiten van een Verdragsluitende Partij van andere registers van een andere Verdragsluitende Partij die persoonsgegevens bevatten, een protocol te sluiten (artt. 10.1 en 15.3). Verwacht mag worden dat wat dat betreft inspanningen zullen worden geleverd op het gebied van verdwenen personen en opsporingsberichten in het kader van het Europees aanhoudingsbevel.

De bevoegde autoriteiten van een Verdragsluitende Partij zijn in de zin van die bepaling (art. 15.3), voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Minister van Justitie en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, voor het Koninkrijk België, bevoegde autoriteiten en diensten die politieopdrachten uitoefenen overeenkomstig het nationale recht, en, voor het Groothertogdom Luxemburg, bevoegde autoriteiten en diensten die politietaken uitvoeren overeenkomstig de wet van 31 mei 1999 tot oprichting van een groothertogelijk politiekorps en een algemene inspectie van de politie (artt. 1, k, 15.3, en Bijlage 2 bij het Verdrag).

Het Verdrag behandelt tevens de voorwaarden waaronder de verkregen gegevens als bewijsmiddel kunnen worden gebruikt: elke informatie die door een Verdragsluitende Partij op grond van dit Verdrag wordt verstrekt, kan door de ontvangende Verdragsluitende Partij slechts na toestemming van de Verdragsluitende partij waarvan de informatie afkomstig is als bewijsmiddel worden gebruikt (art. 11).

veiligheid, de veiligheid van de Staat en de activiteiten van de Staat op strafrechtelijk gebied. Men kan dus aannemen dat de verwijzing, in de Preambule van het Verdrag en in de tekst ervan, naar de Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad, van 24 oktober 1995, in de eerste plaats door omzichtigheid is ingegeven.

Die bepaling herhaalt het uitgangspunt dat is neergelegd in artikel 39.2 van de Overeenkomst van 19 juni 1990 ter uitvoering van het op 14 juni 1985 tussen de Regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek te Schengen gesloten Akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen. Genoemd artikel 39.2 bepaalt dat schriftelijke informatie die in het kader van de politieke samenwerking door de aangezochte Verdragsluitende Partij wordt verstrekt, door de verzoekende Overeenkomstsluitende Partij slechts met toestemming van de bevoegde justitiële autoriteiten van de aangezochte Overeenkomstsluitende Partij als bewijsmiddel voor het ten laste gelegde feit kan worden aangewend.

De Partijen bij het Verdrag, dat op 8 juni 2004 te Luxemburg is gesloten tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg inzake grensoverschrijdend politieel optreden hebben dus besloten geen afstand te doen van het principe van de aan elke bewijskracht voorafgaande toestemming. Het Verdrag belet evenwel niet dat een verzoek om toestemming en een antwoord daarop plaatsvinden met een eenvoudige fax, brief of e-mail¹⁷.

De ontvangende bevoegde autoriteit en dienst moeten de graad van vertrouwelijkheid waarborgen die de verstreckende bevoegde autoriteit en dienst aan de informatie hebben toegekend. De veiligheidsgraden zijn van hetzelfde niveau als die gebruikt door EUROPOL (art. 12).

Het Verdrag bepaalt dat de Verdragsluitende Partijen in gemeenschappelijke politiecentra kunnen opereren (art. 24.1). België heeft reeds enige ervaring met gemeenschappelijke centra. Het Centrum voor politie- en douanesamenwerking in Doornik, dat bevoegde politiemannen en douaniers van Frankrijk en België verenigt, is daarvan een voorbeeld. De gemeenschappelijke politiecentra als bedoeld in het Verdrag kunnen een nuttige rol vervullen bij de directe uitwisseling van persoonsgegevens. De persoonsgegevens uit één van voormelde registers kunnen immers rechtstreeks en in voorkomend geval via een gemeenschappelijk politiecentrum worden verstrekt aan de politiediensten van de andere Verdragsluitende Partij, indien die verstrekking noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de boven vermelde doelstellingen, namelijk voor de goede uitvoering van de politietaken op het grondgebied van de Verdragsluitende Partijen (artt. 10.1 en 13.1). In dit geval kunnen gegevens met betrekking tot een bepaald persoon of bepaald geval in de grensstreek ook zonder een daartoe strekkend verzoek worden verstrekt (art. 13.1). Indien persoonsgegevens aldus rechtstreeks zijn verstrekt aan een politiedienst van de ontvangende Verdragsluitende Partij, wordt de centrale autoriteit van de verstreckende Verdragsluitende Partij hierover

¹⁷ Zie wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St. Sen., zitting 2004-2005, nr. 3 – 931/1, p. 16.

onmiddellijk geïnformeerd door de bevoegde autoriteit die de gegevens heeft verstrekt (art. 14). De bevoegde autoriteiten in de zin van die bepaling zijn, voor het Koninkrijk der Nederlanden, het Korps Landelijke Politie Dienst, afgekort KLPD, en de Dienst Internationale Netwerken te Zoetermeer, voor het Koninkrijk België, bevoegde autoriteiten en diensten die politieopdrachten uitvoeren overeenkomstig het nationale recht, en, voor het Groothertogdom Luxemburg, bevoegde autoriteiten en diensten die politietaken uitvoeren overeenkomstig de wet van 31 mei 1999 tot oprichting van een groothertogelijk politiekorps en een algemene inspectie van de politie (art. 1, k, en 14, en Bijlage 2 bij het Verdrag).

Het optreden van een gemeenschappelijk politiecentrum kan hier de grensoverschrijdende rechtstreekse informatieuitwisseling vereenvoudigen en versnellen, de kwaliteit en de kwantiteit van de gegevens vergroten, derhalve, bijvoorbeeld ervoor zorgen dat situaties die kunnen leiden tot grensoverschrijdend politieoptreden tijdig worden onderkend en de coördinatie van operaties aan beide kanten van de grens verbeteren. In dit kader kunnen de gemeenschappelijke politiecentra bevoegd zijn voor het gehele grondgebied van de Verdragsluitende Partijen (art. 24.1).

Daarnaast kan het gemeenschappelijk politiecentrum heel algemeen alle vragen en informatie verzamelen aangaande de politieke samenwerking in de ruime zin van het woord en functioneren als intermediair tussen de betrokken landen en de bevoegde autoriteiten met betrekking tot onderwerpen die in het Verdrag aan bod komen, zoals bijstand, aanvraag materieel en middelen, organiseren van gemeenschappelijke patrouilles of controles, gemeenschappelijke opleidingsvormen en uitwisseling van personeel¹⁸. Het Verdrag bepaalt dat de praktische modaliteiten van de samenwerking in de gemeenschappelijke politiecentra door de bevoegde autoriteiten worden geregeld door middel van uitvoeringsafspraken (art. 1, k, en 24.2, en bijlage 2 bij het Verdrag).

D. Mogelijkheid tot rechtstreekse raadpleging van de kentekenregisters.

9. Zoals ik heb gezegd, voorziet het Verdrag tevens uitdrukkelijk in de mogelijkheid om de kentekenregisters rechtstreeks te raadplegen. Bij de Verdragsluitende Partijen bestond niet alleen de wens om persoonsgegevens rechtstreeks te kunnen uitwisselen, maar ook om rechtstreeks toegang te kunnen krijgen tot het kentekenregister. Het doel is tweeledig: tijd winnen en efficiënt antwoorden op de talrijke verzoeken.

Het Verdrag bepaalt dat de Verdragsluitende Partijen, ter verwezenlijking van de vroeger opgesomde doeleinden terzake van de goede uitvoering van de politietaken op hun grondgebied en indien die vorm van samenwerking noodzakelijk is, elkaar

¹⁸ Zie wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St. Sen., zitting 2004-2005, nr. 3 - 931/1, p. 23.

de mogelijkheid bieden tot het rechtstreekse gecentraliseerde en geautomatiseerde raadplegen van het kentekenregister (artt. 10.1 en 15.1).

De voorwaarden en modaliteiten waaronder de rechtstreekse raadpleging van het kentekenregister plaatsvindt en de uitvoering van de raadpleging, worden door de bevoegde autoriteiten geregeld door middel van uitvoeringsafspraken, met inachtneming van het nationale recht (art. 15.2)

Onder bevoegde autoriteiten in de zin van die bepalingen wordt verstaan, voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Minister van Verkeer en Waterstaat en de Rijksdienst voor het Wegverkeer, voor het Koninkrijk België, bevoegde autoriteiten en diensten die politieopdrachten uitoefenen overeenkomstig het nationale recht, en voor het Groothertogdom Luxemburg, bevoegde autoriteiten en diensten die politietaken uitvoeren overeenkomstig de wet van 31 mei 1999 tot oprichting van een groothertogelijk politiekorps en een algemene inspectie van de politie (artt. 1, k, 15.1 en 15.2, en Bijlage 2 bij het Verdrag).

Ik heb dus uiteengezet dat de bevoegde autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen elkaar de mogelijkheid bieden tot rechtstreekse, gecentraliseerde en geautomatiseerde raadpleging van het kentekenregister (art. 15.1).

De idee is dat vanuit één punt in het land waar een voertuig wordt aangetroffen waarover informatie gewenst is, contact wordt gelegd met het kentekenregister van de Verdragsluitende Partij waar het voertuig staat geregistreerd. Een gecentraliseerde organisatie van bevraging van het kentekenregister zal misbruiken tegengaan: voorkomen wordt dat onbevoegde personen toegang verkrijgen tot de verwerkingsapparatuur van de gegevens en dat informatie door die personen, al dan niet tijdens de overdracht, wordt gelezen, gekopieerd, gewijzigd of verwijderd. In de praktijk zal dit betekenen dat een ambtenaar op dezelfde wijze informatie over buitenlandse voertuigen opvraagt als hij dat doet voor nationale voertuigen. De nationale autoriteit zal ervoor verantwoordelijk zijn dat het verzoek om informatie onder bovengenoemde voorwaarden wordt doorgeleid naar de autoriteit in het land van herkomst van het voertuig. Dit berichtenverkeer zal langs elektronische weg plaatsvinden. Indien wordt ingelogd door een bevoegde ambtenaar volgens afgesproken protocollen dan wordt de informatie per kerende ontvangen¹⁹.

De mogelijkheid om rechtstreeks het kentekenregister te raadplegen wordt uiteraard door de actoren ten velde als een groot voordeel beschouwd²⁰.

¹⁹ Zie wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St. Sen., zitting 2004-2005, nr. 3 – 931/1, p. 18.

²⁰ Zie interview met Frans HEERES, Korpschef van de regiopolitie Midden- en West-Brabant, door K. Van de VELDE, in Benelux Newsletter 2006/1, p. 8.

E. – Verbeterde uitvoeringsmodaliteiten voor grensoverschrijdende achtervolgingen en observatie.

10. Het Verdrag voorziet ook in verbeterde uitvoeringsmodaliteiten voor grensoverschrijdende achtervolging en observatie die herinneren aan de Overeenkomst van 19 juni 1990 ter uitvoering van het tussen de Regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten Akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen (W. van 18 maart 1993).

Het Verdrag verwijst immers naar de artikelen 41 en 40 van de Overeenkomst ter uitvoering van het Schengenakkoord, die de toepassingsvoorwaarden omschrijven, respectievelijk, voor de politiesamenwerking inzake voortzetting van achtervolgingen zonder voorafgaande toestemming op het grondgebied van een andere Overeenkomstsluitende Partij en voor de politiesamenwerking inzake voortzetting van observatie op het grondgebied van een andere Overeenkomstsluitende Partij, van een persoon die vermoed wordt betrokken te zijn bij een strafbaar feit dat tot uitlevering aanleiding kan geven.

Het Benelux-verdrag van 8 juni 2004 versterkt die politiesamenwerking (artt. 18 en 19).

Het bepaalt meer in het bijzonder:

dat een achtervolging of observatie over de grens, met inachtneming van het nationale recht, mag worden voortgezet, indien deze betrekking heeft op personen die zich hebben onttrokken aan een vrijheidsstraf of die verdacht zijn van een strafbaar feit dat tot uitlevering aanleiding kan geven;

dat de grensoverschrijdende achtervolging of observatie, met inachtneming van het nationale recht, eveneens kan plaatsvinden in het luchtruim en over de zee- en waterwegen;

dat het achtervolgingsrecht als bedoeld in artikel 41, § 1, van de Overeenkomst tot uitvoering van het Schengenakkoord wordt uitgeoefend op het grondgebied van de andere Verdragsluitende Partij, zonder enige in afstand, noch in tijd uitgedrukte beperking en waarbij het recht wordt toegekend om de achtervolgde persoon aan te houden.

Het is duidelijk dat inzake grensoverschrijdende achtervolging, enerzijds, de bij het Verdrag toegekende bevoegdheid door de Verdragsluitende Partijen nog steeds wordt beschouwd als een ultiem middel dat slechts mag worden toegepast als de autoriteiten van de andere Verdragsluitende Partij vanwege de spoedeisende situatie niet vooraf kunnen worden gewaarschuwd dan wel niet tijdig ter plaatse kunnen zijn om de achtervolging over te nemen, en dat, anderzijds, het recht om de achtervolging op het grondgebied van de ontvangstaat zonder enige in tijd en afstand uitgedrukte beperking voort te zetten, het recht de achtervolgde persoon te vatten en het recht om de verdachte aan te houden zonder te wachten op de ambtenaren van de gaststaat de verplichting onverlet laten om zo spoedig mogelijk

in contact te treden met de autoriteiten van de ontvangstaat²¹. Die regels vloeien voort uit artikel 41 van de Overeenkomst van 19 juni 1990 ter uitvoering van het tussen de Regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten Akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, naar welke bepaling, ik herhaal het, het Benelux-verdrag verwijst (art. 18.1).

Merk op dat de regels inzake grensoverschrijdende achtervolging tot interpretatieproblemen kunnen leiden (art. 18). Wat bedoelt men bijvoorbeeld met “personen die zich hebben onttrokken aan een vrijheidsstraf”?

Is een persoon die, overeenkomstig het interne Nederlandse of Belgische recht, ter beschikking van de regering is gesteld, geïnterneerd werd en vervolgens ontsnapt, in de zin van het Benelux-Verdrag van 8 juni 2004, een “persoon die zich heeft onttrokken aan een vrijheidsstraf”? Ik wil hier thans vanzelfsprekend die vraag niet beantwoorden, maar enkel de aandacht vestigen op de noodzaak om aan een rechtscollege dat aan de drie Staten gemeenschappelijk is, de bevoegdheid te verlenen om de bepalingen met rechtstreekse werking van het Verdrag uit te leggen.

F. – De bevoegdheid om een opdracht van bescherming van personen voort te zetten op het grondgebied van een andere Verdragsluitende Partij.

11. Tot slot de laatste vorm van samenwerking die ik zou willen toelichten: de bevoegdheid om een opdracht van bescherming van personen voort te zetten op het grondgebied van een andere Verdragsluitende Partij.

Volgens het Verdrag kunnen de ambtenaren van een Verdragsluitende Partij hun opdracht van bescherming van personen voortzetten op het grondgebied van een andere Verdragsluitende Partij, mits de verantwoordelijke ambtenaar, voordat de grens wordt overschreden, de bevoegde autoriteit van de gaststaat de grensoverschrijding heeft gemeld en de bevoegde autoriteit met voortzetting van de beschermingsopdracht heeft ingestemd (art. 20). Indien de bevoegde autoriteit van de gaststaat niet met voortzetting van de beschermingsopdracht op haar grondgebied instemt, neemt zij de opdracht over, tenzij zij gegronde redenen heeft om anders te besluiten (art. 20).

Onder ambtenaar wordt volgens Bijlage 1 bij het Verdrag verstaan, voor het Koninkrijk der Nederlanden, ambtenaren aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, bedoeld in artikel 3, van de Politiewet 1993 en de ambtenaren van de Koninklijke Marechaussee in zoverre deze zijn belast met de uitvoering van de bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000 opgedragen taken, voor het Koninkrijk België, iedere naar behoren gemachtigde ambtenaar wanneer hij politieopdrachten

²¹ Zie wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St. Sen., zitting 2004-2005, nr. 3 – 931/1, p. 19 en 20.

uitoefent, met uitzondering van de hulpagenten van politie als bedoeld in artikel 117 van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, in de versie ervan vóór de wet van 1 april 2006²², en iedere beschermingsagent, zoals bedoeld in artikel 3.3 van de organieke wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, en, voor het Groothertogdom Luxemburg, de leden met een loopbaan van het hoger kader, met een loopbaan van inspecteur of brigadier van de groothertogelijke politie (artt. 1, a, en 20, en Bijlage 1 bij het Verdrag). Ik herinner eraan dat de hulpagenten van politie, luidens artikel 117 van de voornoemde Belgische wet van 7 december 1998, in de hierboven vermelde versie ervan, geen politieambtenaren zijn ook al hebben zij een beperkte politiebevoegdheid, en dat beschermingsagenten, krachtens de artikelen 3.3. en 22 tot 35 van de voornoemde Belgische organieke wet houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de beschermingsofficieren zijn die belast zijn met de opdrachten van persoonsbescherming. Artikel 23 van de Belgische organieke wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten bepaalt, in die context, enerzijds dat de gerechtelijke overheden, de ambtenaren en agenten van de openbare diensten gehouden zijn aan de Minister van Binnenlandse Zaken alle nuttige inlichtingen mee te delen die ze bezitten en die betrekking hebben op de bescherming van het leven en de fysieke integriteit van de te beschermen personen met inachtneming van de door hun verantwoordelijke overheid bepaalde regels en, anderzijds, dat de Minister van Binnenlandse Zaken aan de Veiligheid van de Staat alle inlichtingen mededeelt die noodzakelijk zijn ter uitvoering van de beschermingsopdrachten die haar zijn opgedragen. Uit de bovenstaande overwegingen volgt dat, m.b.t. België, het Verdrag in beginsel hoofdzakelijk van toepassing is op het operationeel kader van de federale politie en van de lokale politie en op de beschermingsagenten van de Veiligheid van de Staat, waarbij operationele akkoorden, naar gelang van het geval, de betrokken ambtenaren omschrijven.

Onder bevoegde autoriteit van de gaststaat, in de zin van de Verdragsbepalingen over de opdracht van bescherming van personen, wordt verstaan de krachtens Bijlage 2 bij het Verdrag bevoegde autoriteit van de Verdragsluitende Partij op het grondgebied waarvan een grensoverschrijdend politieel optreden heeft plaatsgevonden, d.w.z., voor het Koninkrijk der Nederlanden, het Korps Landelijke

²² In de versie ervan na de wet van 1 april 2006 (B.S. 10 mei 2006, p. 23999; zie inzonderheid artt. 9, 10 en 11 W.), in werking getreden op 10 mei 2006, is artikel 117 van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, als volgt gesteld: "Het operationeel kader bestaat uit politieambtenaren die in drie kaders zijn verdeeld: het basiskader, het middenkader en het officierskader. Het operationeel kader kan bovendien een kader van agenten van politie omvatten. De politieambtenaren zijn bevoegd voor de uitoefening van opdrachten van gerechtelijke en bestuurlijke politie. De agenten van politie zijn geen politieambtenaren, maar hebben een beperkte politiebevoegdheid. De agenten van politie worden in vast verband benoemd. Zij worden evenwel in dienst genomen met een arbeidsovereenkomst wanneer hun betrekking gefinancierd wordt door tijdelijke of wisselende middelen, of wanneer de te vervullen opdrachten van tijdelijke, bijzondere of deeltijdse aard zijn".

Politie Dienst (KLPD) en de Nationaal Coördinator Bewaken en Beveiligen, voor het Koninkrijk België, de bevoegde autoriteiten en diensten die politieopdrachten uitoefenen overeenkomstig het nationale recht, en voor het Groothertogdom Luxemburg, de bevoegde autoriteiten en diensten die politietaken uitvoeren overeenkomstig de wet van 31 mei 1999 tot oprichting van een groothertogelijk politiekorps en een algemene inspectie van de politie (artt. 1, g en k, en 20, en Bijlage 2 bij het Verdrag).

Bij grensoverschrijdende voortzetting van een opdracht van bescherming van personen zijn de bevoegde ambtenaren van de politie-, marechaussee- en inlichtingendiensten die ik net opsomde, gerechtigd hun individuele materiële dwangmiddelen te dragen in de mate die door het Verdrag is omschreven (artt. 20, 21, 32.1, en 32.2) maar het uitoefenen van geweld door die bevoegde ambtenaren in het algemeen en het gebruik van hun individuele materiële dwangmiddelen in het bijzonder, zijn, met inachtneming van het recht van de gaststaat, slechts geoorloofd wanneer sprake is van een ogenblikkelijke noodzaak van de wettige verdediging van zichzelf, van de te beschermen personen, of van een ander (artt. 20, 21 en 22).

Het Verdrag bepaalt ook dat de Verdragsluitende Partijen gezamenlijk een mechanisme ontwikkelen voor de uitwisseling van informatie en evaluaties op het gebied van de bescherming van personen, evenals een gemeenschappelijke risicoanalyse (art. 23). De Verdragsluitende Partijen zijn dus verplicht de beschermingsopdrachten optimaal voor te bereiden door zich een zo compleet mogelijk beeld te vormen van de mogelijke dreiging en risico's. Aan de basis van iedere persoonsbeveiliging staat het maken van een risicoanalyse, aan de hand van informatie en uitgevoerde evaluaties van eerdere beveiligingsopdrachten.

De Verdragsluitende Partijen moeten een gemeenschappelijke analysestructuur ontwikkelen aan de hand waarvan informatie en evaluaties ter zake kunnen worden uitgewisseld en streven naar het maken van gemeenschappelijke risicoanalyses.

Onder risicoanalyse wordt verstaan de beoordeling van een concrete of potentiële dreiging waarbij alle aspecten op zichzelf en in betrekking tot elkaar worden beschouwd. Het is van groot belang dat de Verdragsluitende Partijen over een gemeenschappelijke benadering en begripsomschrijving beschikken van de verschillende niveaus van gevaar²³.

§ 3. – Bepalingen betreffende de burgerrechtelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid.

A.– Stand van zaken.

²³ Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St., Sen., zitting 2004-2005, nr. 3-931/1, p. 22.

12. Het Verdrag omvat bepalingen betreffende die belangrijke aangelegenheid van de burgerrechtelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid van de bevoegde ambtenaren (artt. 1, a, 38, 39 en 40, en Bijlage 1 bij het Verdrag).

In het kader van de taken voorzien in dit Verdrag worden de ambtenaren van de zendstaat met ambtenaren van de gaststaat gelijkgesteld, voor wat betreft de strafbare feiten die tegen of door hen mochten worden begaan, tenzij de Verdragsluitende Partijen anders overeenkomen (art. 38).

Inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid bevat het Verdrag de volgende basisregels:

1) verbintenissen uit onrechtmatige daad, begaan door een ambtenaar van de zendstaat tijdens een grensoverschrijdend politieoptreden, worden beheerst door het recht van de gaststaat (art. 39.1);

2) in het geval van een optreden op eigen initiatief²⁴ en in het geval van gemengde patrouilles²⁵ neemt de zendstaat op zich de schade door zijn ambtenaar toegebracht op het grondgebied van de gaststaat te vergoeden (artt. 7, 25 en 39.2); de gaststaat vergoedt de schade op de wijze waarop hij daartoe gehouden zou zijn, indien de schade door zijn eigen ambtenaren zou zijn aangebracht (art. 39.2) en de zendstaat betaalt de gaststaat het volledige bedrag terug dat deze aan de slachtoffers of hun rechthebbenden heeft uitgekeerd (art. 39.2).

3) in het geval van een optreden op verzoek²⁶ neemt de gaststaat op zich de voornoemde schade te vergoeden, op de wijze waarop hij daartoe gehouden zou zijn indien de schade door zijn eigen ambtenaren zou zijn toegebracht (artt. 4.1, 39.2, en 39.3).

Het Verdrag bepaalt ten slotte dat de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit de arbeidsrelatie van de grensoverschrijdende ambtenaar in de zendstaat, tijdens het grensoverschrijdende politieoptreden onverkort van kracht blijven en dat daaronder mede worden verstaan de rechten en verplichtingen op het gebied van burgerrechtelijke aansprakelijkheid (art. 40).

B. – Strafrechtelijke aansprakelijkheid.

13. Ik herinner er dus aan dat, in het kader van de taken waarin het Verdrag voorziet, de ambtenaren van de zendstaat, met ambtenaren van de gaststaat worden gelijkgesteld, voor wat betreft de strafbare feiten die tegen of door hen mochten worden begaan, tenzij de Verdragsluitende Partijen anders overeenkomen (art. 38). Ik wijs erop dat, uit een louter Belgisch standpunt, en tenzij men zou overwegen dat de Nederlandse terminologie naar Nederlandse normen moet worden uitgelegd, de bewoordingen "en ce qui concerne les infractions dont ils seraient victimes ou qu'ils commettraient" uit de Franse tekst van het Verdrag op een meer beperkende wijze

²⁴ Zie supra, nr. 7.

²⁵ Zie supra, nr. 6.

²⁶ Zie supra, nr. 7.

zouden kunnen worden uitgelegd dan de bewoordingen "voor wat betreft de strafbare feiten die tegen of door hen mochten worden begaan" uit de Nederlandse tekst. Laten we twee voorbeelden nemen. Een grensoverschrijdende ambtenaar die wordt getroffen door een feit gekwalificeerd als een door een minderjarige begane overtreding is vast en zeker getroffen door een feit dat de kenmerken heeft van een overtreding maar is hij het slachtoffer van een overtreding? Vallen uitoefenen van geweld en gebruik van individuele materiële dwangmiddelen door grensoverschrijdende ambtenaren die niet stroken met de bepalingen van het Verdrag²⁷, tegelijk in de categorie van de overtredingen en van de strafbare feiten? In deze openingsrede werp ik die vragen alleen maar op en leg ze voorlopig ter overweging voor het Hof.

Met die bepaling waarop ik zojuist wees, sluit het Benelux-verdrag aan bij artikel 42 van de Overeenkomst van 19 juni 1990 ter uitvoering van het op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord, krachtens hetwelk, tijdens een optreden van grensoverschrijdende observatie en achtervolging als bedoeld in laatstgenoemde bepaling, de ambtenaren die op het grondgebied van een andere Overeenkomstsluitende Partij een taak vervullen, gelijkgesteld worden met ambtenaren van die Overeenkomstsluitende Partij, voor wat betreft de strafbare feiten die tegen of door hen mochten worden begaan.

Daarmee is in de Benelux-praktijk uitdrukking gegeven aan het in Europees verband geldende beginsel dat grensoverschrijdende ambtenaren gelijkgesteld worden met de ambtenaren van de andere Verdragsluitende Partij.

Het Benelux-verdrag voorziet echter in de mogelijkheid van een andersluidende overeenkomst tussen de Verdragsluitende Partijen²⁸.

C. – Burgerrechtelijke aansprakelijkheid.

14. Zoals ik eerder heb uiteengezet²⁹, zijn de basisregels van het Verdrag inzake de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de grensoverschrijdende ambtenaren van drieërlei aard:

- 1) de grondregel (art. 39.1);
- 2) de toestand in het geval van een optreden op eigen initiatief en in het geval van gemengde patrouilles (art. 39.2);
- 3) de toestand in het geval van een optreden op verzoek (art. 39.3).

²⁷ Zie supra, nrs. 6 en 11.

²⁸ Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St., Sen., zitting 2004-2005, nr. 3-931/1, p. 33.

²⁹ Zie supra, nr. 12.

15. De grondregel is vergelijkbaar met die inzake strafrechtelijke aansprakelijkheid³⁰ aangezien hij als volgt is gesteld: verbintenissen uit onrechtmatige daad begaan door een ambtenaar van de zendstaat tijdens een grensoverschrijdend politieoptreden, worden beheerst door het recht van de gaststaat. (art. 39.1).

De Verdragsluitende Partijen zijn dus uitgegaan van het beginsel van de "lex locus delicti": ingeval een grensoverschrijdend ambtenaar schade veroorzaakt, geldt het recht van de gaststaat³¹.

16. Betreffende de vergoeding van de schade maakt het Verdrag een onderscheid tussen het geval van een optreden op eigen initiatief en dat van gemengde patrouilles, enerzijds, en het geval van een optreden op verzoek, anderzijds.

Ik herinner eraan³² dat in het geval van een optreden op eigen initiatief en in het geval van gemengde patrouilles, de zendstaat op zich neemt de schade door zijn ambtenaar toegebracht op het grondgebied van de gaststaat, te vergoeden, dat de gaststaat de schade vergoedt op de wijze waarop hij daartoe gehouden zou zijn, indien de schade door zijn eigen ambtenaren zou zijn aangebracht en dat de zendstaat de gaststaat het volledige bedrag terugbetaalt dat deze aan de slachtoffers of hun rechthebbenden heeft uitgekeerd (art. 39.2).

Die bepaling is vergelijkbaar met het bepaalde in artikel 43, §§ 1 tot 3, van de Overeenkomst van 19 juni 1990 ter uitvoering van het op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord.

Die bepaling van artikel 43, §§ 1 tot 3, van de Overeenkomst ter uitvoering van het akkoord van Schengen is immers als volgt gesteld:

"1. Wanneer ambtenaren van een Overeenkomstsluitende Partij overeenkomstig de artikelen 40 en 41 van deze Overeenkomst³³ op het grondgebied van een andere Overeenkomstsluitende Partij optreden, is de eerstgenoemde Partij overeenkomstig het recht van de laatstgenoemde Partij aansprakelijk voor de schade die zij aldaar tijdens hun optreden veroorzaken.

2. De Overeenkomstsluitende Partij op wier grondgebied de schade als bedoeld in lid 1 wordt veroorzaakt, neemt op zich deze schade te vergoeden op de wijze waarop zij daartoe gehouden zou zijn, indien de schade door haar eigen ambtenaren zou zijn toegebracht.

³⁰ Zie *supra*, nr. 13.

³¹ Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St., Sen., zitting 2004-2005, nr. 3-931/1, p. 33.

³² Zie *supra*, nr. 12.

³³ De artikelen 40 en 41 van de Overeenkomst van 19 juni 1990 ter uitvoering van het op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord betreffen de grensoverschrijdende observatie en achtervolging. Zie *supra*, nr. 10.

3. De Overeenkomstsluitende Partij wier ambtenaren op het grondgebied van een andere Overeenkomstsluitende Partij enige schade hebben veroorzaakt, betaalt laatstgenoemde Partij het volledige bedrag terug dat deze aan de slachtoffers of hun rechthebbenden heeft uitgekeerd."³⁴.

Ook al vermeldt het Benelux-verdrag inzake grensoverschrijdend politieel optreden, m.b.t. de burgerrechtelijke aansprakelijkheid, uitdrukkelijk het geval van de gemengde patrouilles (art. 25 et 39.2), toch zwijgt het over het geval van de gemengde controles³⁵ terwijl het elders in dezelfde bepaling de organisatie regelt van de gemengde patrouilles en van de gemengde controles in het grensgebied (art. 25, 26 en 29). Het lijkt dus redelijk op de gemengde controles de Verdragsbepalingen inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid toe te passen zoals die bestaan voor de gemengde patrouilles (art. 39.2) aangezien de gemengde patrouilles en de gemengde controles zo nauw met elkaar verbonden zijn³⁶.

17. Wat nu de schadevergoeding betreft in het geval van een optreden op verzoek, herinner ik eraan³⁷ dat, volgens het Verdrag, de gaststaat op zich neemt die schade te vergoeden, op de wijze waarop hij daartoe gehouden zou zijn indien de schade door zijn eigen ambtenaren zou zijn toegebracht. (art. 39.3).

Die regel betekent dat schade toegebracht door een grensoverschrijdende ambtenaar tijdens een optreden op verzoek door de gaststaat wordt vergoed, zonder bijdrage in de schuld van de zendstaat. Door de directe gezagsrelatie tussen de gaststaat en de grensoverschrijdende ambtenaren – ik herinner eraan dat laatstgenoemden, in de regel, onder het gezag staan van de autoriteiten en leidinggevenden van de gaststaat³⁸ - ligt het niet in de rede de zendstaat (artt. 29 en 39.3) de veroorzaakte schade aan te rekenen³⁹.

³⁴ We wijzen erop dat artikel 43.4. van de Overeenkomst van 19 juni 1990 ter uitvoering van het op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord echter als volgt luidt : "Onder voorbehoud van de uitoefening van haar rechten tegenover derden en met uitzondering van het bepaalde in lid 3 ziet elk der Overeenkomstsluitende Partijen, in het geval als bedoeld in lid 1 ervan af het bedrag van de door haar geleden schade op een andere Overeenkomstsluitende Partij te verhalen".

³⁵ Zie *supra*, nr. 6.

³⁶ Zie wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St., Sen., zitting 2004-2005, nr. 3-931/1, p. 33.

³⁷ Zie *supra*, nr. 12.

³⁸ Zie *supra*, nr. 6.

³⁹ Zie wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St., Sen., zitting 2004-2005, nr. 3-

18. We wijzen erop dat de auteurs van het Benelux-verdrag inzake grensoverschrijdend politieel optreden, zowel in het geval van optreden op eigen initiatief en dat van gemengde patrouilles, als in het geval van optreden op verzoek (artt. 39.2 en 39.3), geopteerd hebben voor een "burgervriendelijke benadering" m.b.t. de schuldverbintenis t.a.v. de benadeelde: in de regel is de gaststaat gehouden de schadevergoeding aan de benadeelde uit te keren, hetgeen meebrengt dat de burger kan aankloppen bij "zijn eigen overheid"⁴⁰. Zoals gezegd⁴¹, is de bijdrage in de schuld een andere zaak.

19. Het Verdrag bepaalt voorts⁴² dat de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit de arbeidsrelatie van de grensoverschrijdende ambtenaar in de zendstaat, tijdens het grensoverschrijdend politieel optreden onverkort van kracht blijven en dat daaronder mede worden verstaan de rechten en verplichtingen op het gebied van burgerrechtelijke aansprakelijkheid. (art. 40).

Die bepaling beoogt, mijns inziens, de bescherming van de grensoverschrijdende ambtenaren: hun statutaire toestand blijft van kracht tijdens het grensoverschrijdend politieel optreden⁴³.

§4 – Uitleggingsvragen over het Verdrag en het uit het Verdrag afgeleide recht.

20. Het Verdrag beperkt zich ertoe de uitleggingsvragen over dat Verdrag en het uit dat Verdrag afgeleide recht als volgt te regelen⁴⁴:

een geschil betreffende de interpretatie of toepassing van het Verdrag zal door een daartoe ingestelde raadgevende commissie worden behandeld, deze commissie is samengesteld uit vertegenwoordigers van de Verdragsluitende Partijen en zij komt bijeen op verzoek van een Verdragsluitende Partij, dan wel indien noodzakelijk,

931/1, p. 33.

⁴⁰ Zie wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St., Sen., zitting 2004-2005, nr. 3-931/1, p. 33.

⁴¹ Zie *supra*, nrs. 16 et 17.

⁴² Zie *supra*, nr. 12.

⁴³ Zie wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St., Sen., zitting 2004-2005, nr. 3-931/1, p. 34.

⁴⁴ Over het uit het Verdrag afgeleide recht, zie inz. de artt. 15.2, 15.3, 17.3, 23,24.2, 26.3, 27.2, en 43.

teneinde een geschil betreffende de uitlegging of de toepassing van het Verdrag proberen te beslechten (art. 44.1);
een geschil dat niet door de voormelde raadgevende commissie wordt beslecht, wordt langs diplomatieke weg afgehandeld (art. 44.2).

De Verslagsluitende Partijen zijn uiteraard, op grond van artikel 45 van het Verdrag, bevoegd om de maatregelen te treffen die nodig zijn voor de uitvoering van de bepalingen die ik hierboven vermeld en, bijgevolg, de voorwaarden te bepalen voor de samenstelling van de voormelde “trilaterale” raadgevende commissie en voor de procedure die voor die commissie gevolgd moet worden ; de Verdragsluitende Partijen zijn daar volgens mij zelfs toe gehouden⁴⁵. Luidens artikel 45 van het Verdrag⁴⁶ treffen de bevoegde ministers van het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg immers de maatregelen welke nodig zijn voor de uitvoering van het Verdrag.

21. Gelet op de langdurige, bestendige relatie die de Verdragsluitende Partijen met elkaar onderhouden en het wederzijdse vertrouwen dat deze relatie kenmerkt, is het begrijpelijk dat de auteurs van het Verdrag kiezen voor een beslechting in der minne van mogelijke geschillen betreffende de uitlegging of toepassing van het Verdrag⁴⁷, wanneer de vragen betreffende de uitlegging van het Verdrag betrekking hebben op bepalingen hiervan die geen directe werking hebben en die geen directe werking kunnen hebben.

Daarentegen is die oplossing m.i. minder geslaagd wanneer onderdanen van de Benelux-landen, met inbegrip van grensoverschrijdende politieambtenaren, of onderdanen van landen die niet behoren tot de Benelux Economische Unie, of wanneer industriële, handels- of andere vestigingen of andere rechtspersonen die al dan niet in de Benelux gevestigd zijn, aanspraak zouden kunnen maken op de toepassing van de Verdragsbepalingen of van het uit het Verdrag afgeleide recht, omdat die bepalingen een rechtstreekse werking hebben. Volgens mij zou de in het Verdrag voorziene regeling, in Belgisch recht, in aanvaring komen met het algemeen rechtsbeginsel van de scheiding van de machten indien een Belgische rechter, onder aanvoering van noodzaak (art. 44.1), ooit een prejudiciële vraag zou stellen aan de “trilaterale” raadgevende commissie die, ik herhaal, niet is samengesteld uit onafhankelijke magistraten van de rechterlijke orde, maar – ik citeer het Verdrag –

⁴⁵ Zie wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St., Sen, zitting 2004-2005, nr. 3–931/1, p. 34 en 35.

⁴⁶ Zie *supra*, nr. 6.

⁴⁷ Zie wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, en met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004, Memorie van toelichting, Gedr. St., Sen, zitting 2004-2005, nr. 3–931/1, p. 34.

uit “vertegenwoordigers van de Verdragsluitende Partijen”. Welnu, een eenvoudige uitlegging van het Verdrag en van het uit het Verdrag afgeleide recht is noodzakelijk; zij kan alleen bijdragen tot het welslagen van de uitvoering van het Verdrag en van het uit het Verdrag afgeleide recht.

In het Benelux-verdrag inzake grensoverschrijdend politieel optreden bestaat er dus geen bepaling zoals artikel 1.15 van het – precies vandaag 1 september in werking getreden - Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen), gedaan te Den Haag op 25 februari 2005⁴⁸.

Luidens voormeld artikel 1.15 van dat Benelux-verdrag, neemt het Benelux-gerechtshof als bedoeld in artikel 1 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-gerechtshof, kennis van de vragen van uitlegging van het verdrag en het uitvoeringsreglement, met uitzondering van vragen van uitlegging betreffende het in artikel 1.6, eerste lid, bedoelde protocol inzake voorrechten en immuniteiten⁴⁹.

22. Het voorgaande wordt duidelijk door voorbeelden van bepalingen van het Benelux-verdrag inzake grensoverschrijdend politieel optreden, die geen directe werking hebben, en bepalingen die wel directe werking hebben.

Hebben volgens mij geen directe werking, gelet op de gebruikte bewoordingen :

artikel 9.2 van het Verdrag, dat bepaalt dat bij het leveren van middelen en materieel ter handhaving van de openbare orde en veiligheid, de zendstaat instaat voor de

⁴⁸ Zie W. 22 maart 2006 houdende instemming met het Benelux-Verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen), gedaan te Den Haag op 25 februari 2005, B.S. 26 april 2006, p. 21866.

⁴⁹ Artikel 1.6.1 van het Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen), gedaan te Den Haag op 25 februari 2005, bepaalt dat de voorrechten en immuniteiten welke nodig zijn voor de uitoefening van de taken en het bereiken van de doelstellingen van de Benelux-organisatie voor de Intellectuele Eigendom worden vastgelegd in een tussen de Hoge Verdragsluitende Partijen te sluiten protocol. Dat artikel 1.6.1 is ten uitvoer gebracht in het Protocol inzake voorrechten en immuniteiten van de Benelux-organisatie voor de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen), dat bekendgemaakt werd in het B.S., 26 april 2006, p. 21895. Artikel 14.1 van het Protocol bepaalt dat elk geschil tussen twee of meer Verdragsluitende Partijen of tussen de Organisatie en een of meer Verdragsluitende Partijen over de uitlegging of de toepassing van het Protocol geregeld wordt door overleg, onderhandeling of elk ander overeengekomen middel. Artikel 14.2 van het Protocol bepaalt dat, indien het geschil niet overeenkomstig de voorafgaande bepaling geregeld is binnen de drie maanden die volgen op het schriftelijke verzoek dienaangaande vanwege één van de partijen in het geschil, het, op verzoek van één der beide partijen, voorgelegd wordt aan een scheidsgerecht overeenkomstig de procedure uiteengezet in de op lid 2 volgende leden;

noodzakelijke opleiding en toelichting ten behoeve van het gebruik van die middelen en materieel⁵⁰;

artikel 15.3, dat bepaalt dat de Verdragsluitende Partijen, met inachtneming van het nationale recht, ter verwezenlijking van de in artikel 10, eerste lid, genoemde doeleinden een protocol kunnen sluiten terzake van de rechtstreekse raadpleging door de bevoegde autoriteiten van een Verdragsluitende Partij van andere registers dan het kentekenregister van een andere Verdragsluitende Partij die persoonsgegevens bevatten⁵¹;

artikel 17.2, eerste lid, krachtens welk de Verdragsluitende Partijen zich verbinden tot het verstevigen van de grensoverschrijdende samenwerking door het gemeenschappelijk gebruik van verbindingsofficieren die de Verdragsluitende Partijen vertegenwoordigen⁵²;

artikel 23, luidens welk de Verdragsluitende Partijen gezamenlijk een mechanisme ontwikkelen voor de uitwisseling van informatie en evaluaties op het gebied van de bescherming van personen, evenals een gemeenschappelijke risicoanalyse⁵³;

artikel 27.1, dat bepaalt dat de Verdragsluitende Partijen zich verbinden tot het ondersteunen van de grensoverschrijdende samenwerking door het organiseren van gemeenschappelijke opleidingsvormen met het oog op het verwerven van kennis van en inzicht in de wetgeving en de structuren van de Verdragsluitende Partijen en in de principes van de politiepraktijk van de Verdragsluitende Partijen, door het organiseren van samenwerking op het vlak van beroepsopleiding en voortgezette opleiding, door het verlenen van technische en wetenschappelijke ondersteuning, door, indien mogelijk, het uitwisselen van middelen en materieel, door, indien wenselijk, het vooraf informeren van de andere Verdragsluitende Partijen bij de aanschaf van middelen en materieel die grensoverschrijdend gebruikt kunnen worden, en door het uitwisselen van personeel⁵⁴;

artikel 44.2, dat bepaalt dat een geschil dat niet door een daartoe ingestelde raadgevende commissie (art. 44.1) wordt beslecht, langs diplomatieke weg afgehandeld wordt⁵⁵;

artikel 47.4, luidens welk, enerzijds, elke Verdragsluitende Partij te allen tijde schriftelijk om wijziging van het Verdrag kan verzoeken en, anderzijds, indien door een Verdragsluitende Partij een desbetreffend verzoek wordt ingediend, door de Verdragsluitende Partijen onderhandelingen inzake de wijziging van het Verdrag worden geopend⁵⁶.

Ik ben daarentegen geneigd te denken dat de andere artikelen van het Verdrag, gelet op de gebruikte bewoordingen, directe werking hebben of kunnen hebben.

⁵⁰ Zie *supra*, nr. 6.

⁵¹ Zie *supra*, nr. 8.

⁵² Zie *supra*, nr. 6.

⁵³ Zie *supra*, nrs. 6 en 11.

⁵⁴ Zie *supra*, nr. 6.

⁵⁵ Zie *supra*, nr. 20.

⁵⁶ Zie *supra*, nr. 5.

Zoals reeds eerder aangegeven⁵⁷, belast artikel 44.1 een daartoe ingestelde raadgevende commissie met de behandeling van de geschillen betreffende de uitlegging of de toepassing van het Verdrag. Zelfs deze bepaling kan volgens mij een directe werking hebben zodra de raadgevende commissie ingesteld en georganiseerd zal zijn. Ik herhaal echter dat, mijns inziens, de in het Verdrag voorziene regeling, in Belgisch recht, in aanvaring zou komen met het algemeen rechtsbeginsel van de scheiding van de machten indien een Belgische rechter, onder aanvoering van noodzaak (art. 44.1), ooit een prejudiciële vraag zou stellen aan de voormelde raadgevende commissie⁵⁸.

23. De bovenstaande bedenkingen tonen volgens mij het belang aan om zo snel mogelijk in een bepaling te voorzien krachtens welke het Benelux-gerechtshof bevoegd zou zijn om kennis te nemen van vragen over de uitlegging van het Verdrag en van het uit het Verdrag afgeleide recht, met uitzondering van uitleggingsvragen over Verdragsbepalingen die geen directe werking hebben en ook niet kunnen hebben. De bovenstaande overwegingen zouden als grondslag voor dat denkwerk kunnen dienen. Ik breng in herinnering dat krachtens artikel 1, tweede lid, a, van het Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling van een Benelux-gerechtshof, ondertekend te Brussel en, wat het Koninkrijk België betreft, goedgekeurd bij de wet van 18 juli 1969, het Benelux-gerechtshof tot taak heeft de gelijkheid te bevorderen bij de toepassing van rechtsregels, welke gemeen zijn aan de drie Benelux-landen en welke zijn aangewezen hetzij bij verdrag, hetzij bij een beschikking van het krachtens het verdrag van 3 februari 1958 tot instelling van de Benelux Economische Unie ingestelde Comité van Ministers. De laatstgenoemde mogelijkheid om gemeenschappelijke rechtsregels vast te stellen – beschikking van het Comité van Ministers – kan te dezen een praktische en snelle denkpiste vormen die het onderzoeken waard is.

Nog in dat verband ben ik verheugd dat de Raadgevende Interparlementaire Benelux-raad de eenparige wil heeft uitgedrukt dat het Benelux-gerechtshof zo spoedig mogelijk bevoegd zou worden verklaard voor de uitlegging van zowel alle tussen de Benelux-landen of deelstaten van die landen gesloten verdragen, als van uniforme bepalingen zonder dat het daarbij nodig is dat genoemde bepalingen formeel worden aangewezen als regels waarover het Hof bevoegd is zich uit te spreken⁵⁹.

⁵⁷ Zie *supra*, nrs. 20 et 21.

⁵⁸ Zie *supra*, nr. 21.

⁵⁹ Activiteitenverslag 2005, 22 februari 2006, Raadgevende Interparlementaire Benelux-raad (afgekort: Doc. Benelux-raad), nr. 742/1, p. 15; zie ook Aanbeveling tot herziening van het Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-gerechtshof (eenparig aangenomen ter plenaire vergadering van 18 juni 2005), 18 juni 2005, Doc. Benelux-raad, nr. 733/2, p. 3; Uitbreiding en modernisering van de bevoegdheden en werkwijze van het Benelux-gerechtshof, Verslag namens de Commissie voor Justitie en Openbare Orde, uitgebracht door de heer Frans WEEKERS, 15 juni 2005, Doc. Benelux-raad, nr. 733/1, p. 8.

In het algemeen dient erop te worden gewezen dat in het Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, zowel een "Hoofdstuk III Rechtspraak" als een "Hoofdstuk IV Adviezen" voorkomen. Artikel 10.1 van dat Verdrag van 31 maart 1965 zou een belangwekkende uitleggende bepaling zijn om de werking van de politiediensten mogelijk te maken. Het bepaalt dat elk van de drie Regeringen het Benelux-Hof kan verzoeken bij wege van advies zijn oordeel te geven over de uitleg van een krachtens artikel 1 van hetzelfde Verdrag als gemeenschappelijk aangewezen rechtsregel.

§5. – Een niveau van politieke samenwerking dat vermoedelijk nergens ter wereld zijn gelijke kent.

24. "Le niveau de coopération policière auquel sont parvenus les pays du Benelux est probablement sans égal au monde"⁶⁰. Die lovende bewoordingen zijn de mijne niet, maar zijn afkomstig van James SHEPTYCKI, Canadees socioloog en criminoloog die in het Verenigd Koninkrijk werd opgeleid, professor criminologie aan de Yorkuniversiteit van Toronto en wereldwijd specialist inzake grensoverschrijdende politie. "Ce niveau", vervolgt professor SHEPTYCKI, "n'a certainement jamais été surpassé. La coopération policière au Benelux est même plus intense que celle à l'œuvre sur la frontière entre le Canada et les Etats-Unis"⁶¹.

Het Benelux-verdrag inzake grensoverschrijdend politieel optreden wordt verwelkomd als een "ongelooflijke stap voorwaarts", zowel door de actoren in het veld⁶² als door de rechtsleer⁶³ en door de Raadgevende Interparlementaire Benelux-

⁶⁰ J. SHEPTYCKI, En quête de police transnationale, Vers une sociologie de la surveillance à l'ère de la globalisation, vertaald uit het Engels door L. LANIEL, Brussel, Larcier – De Boeck, 2005, p. 141 en 142.

⁶¹ J. SHEPTYCKI, En quête de police transnationale, Vers une sociologie de la surveillance à l'ère de la globalisation, vertaald uit het Engels door L. LANIEL, Brussel, Larcier – De Boeck, 2005, p. 142.

⁶² Zie interview van Frans HEERES, Korpschef van de regiopolitie Midden- en West-Brabant, door K. Van de VELDE, in Benelux Newsletter 2006/1, p. 7, 8 en 9; A. de VAAN en K. VAN de VELDE, "Een stap dichterbij de internationale politieke samenwerking : eerste Nederlandse en Belgische ME oefening een succes", Benelux Newsletter 2006/2, p. 12 e.v.; Grensoverschrijdende politieke samenwerking, oefening "Productafpersing Candy" – Gilze Rijen (Nederland), 13 oktober 2005, Verslag namens de de Commissie voor Justitie en Openbare Orde, uitgebracht door de heer W. DRAPS, 10 november 2005, Raadgevende Interparlementaire Benelux-raad (afgekort: Doc. Benelux-raad), nr. 739/1, p. 2 tot 4.

⁶³ Zie P. DE WEIRELD et G. PYL, "Un nouveau traité Benelux sur la coopération policière transfrontalière. Correspondances et différences avec d'autres initiatives récentes dans le domaine de la coopération policière avec les pays voisins", Vigiles – revue du droit de police, juni 2005 – nummer 2, p. 48; R. MATHIEU, "Y a-t-il un avenir pour le Benelux?", Tijdschrift L'Echo Europe/Europa, 12 mei 2006.

raad⁶⁴. De Raadgevende Interparlementaire Benelux-raad heeft ter plenaire vergadering van 19 maart 2005 overigens eenparig een advies betreffende dat Verdrag aangenomen, waarin hij enerzijds wijst op de lange traditie van samenwerking tussen de drie Benelux-landen en op zowel het noodzakelijk voortbestaan van de Benelux als zijn voorttrekkersrol in de EU, en anderzijds het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie vraagt om verder op de hoogte te worden gebracht van de afspraken die de bevoegde autoriteiten van de Verdragssluitende Partijen op basis van en in het kader van het Verdrag maken tot de uitvoering ervan, en om hem jaarlijks verslag uit te brengen over de doeltreffendheid en de effecten van het Verdrag in de praktijk⁶⁵.

De grote concrete voordelen die men over het algemeen aanhaalt, zijn de rechtstreekse werking van de meeste bepalingen van het Verdrag⁶⁶, zodat de politiemensen te velde, na een opleiding te hebben gekregen voor de correcte toepassing ervan, dagelijks die bepalingen kunnen toepassen, de samenwerking in de gemeenschappelijke politiecentra⁶⁷, de samenwerking door gemengde patrouilles en controles⁶⁸, de gezamenlijke aankopen, het uitwisselen van personeel en materieel, gezamenlijke acties van mobiele eenheden en het gezamenlijk verrichten van verkeers-, bewakings-, opvang- en interventietaken inzake beheer van de openbare ruimte bij sportwedstrijden voor een groot publiek, met als resultaat een vlottere verkeersstroom, bezoekers die vaak een beroep doen op buitenlandse politieambtenaren, kleine strubbelingen op kampeerterreinen die snel kunnen worden opgelost, toeschouwers die gemakkelijker wegwijz worden gemaakt, meer

⁶⁴ Rondetafelconferentie over de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit, 16 september 2005, Verslag uitgebracht door mevrouw F. TALHAOUI, 28 oktober 2005, Raadgevende Interparlementaire Benelux-raad (afgekort: Doc. Benelux-raad), nr. 737/1, p. 6 tot 8; Activiteitenverslag 2005, 22 februari 2006, Raadgevende Interparlementaire Benelux-raad (afgekort: Doc. Benelux-raad), nr. 742/1, p. 12 tot 14; De toekomst van de Benelux en de herziening van de Benelux-verdragen, Verslag namens de Commissie voor buitenlandse vraagstukken, uitgebracht door mevrouw P. CAHAY, 16 maart 2006, Doc. Benelux-raad, nr. 743/1, p. 7.

⁶⁵ Advies betreffende het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004 (eenparig aangenomen ter plenaire vergadering van 19 maart 2005), 24 maart 2005, Raadgevende Interparlementaire Benelux-raad (afgekort: Doc. Benelux-raad), nr. 729/2; zie het Verslag vóór dat Advies, uitgebracht namens de Commissie voor Justitie en Openbare Orde (met inbegrip van een voorstel van advies), uitgebracht door mevrouw I. AASTED-MADSEN, 14 maart 2005, Doc. Benelux-raad, nr. 729/1; Antwoord van het Comité van Ministers op het advies betreffende het Verdrag inzake grensoverschrijdend politieel optreden van 8 juni 2004, 24 juni 2005, Doc. Benelux-raad, nr. 729/3.

⁶⁶ Zie supra, nrs. 20, 21, 22 en 23.

⁶⁷ Zie supra, nrs. 6 en 8.

⁶⁸ Zie supra, nrs. 6, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17 en 18.

vertrouwen van die toeschouwers in de bevelen van de politie, geen behoefte om mobiele eenheden elders op het nationaal grondgebied te verplaatsen aangezien de grensoverschrijdende politie tussenkomen daarvoor in de plaats komt⁶⁹, de uitwisseling van persoonsgegevens⁷⁰, de mogelijkheid om kentekenregisters rechtstreeks te raadplegen⁷¹, grensoverschrijdende achtervolging en observatie⁷², de mogelijkheid om een beschermingsopdracht voort te zetten ten behoeve van personen op het grondgebied van een andere Verdragsluitende Partij⁷³ en, ten slotte, de verruiming van de reglementering betreffende de functie van verbindingsofficier⁷⁴, tot buiten de grenzen van de Benelux. Wat dat laatste betreft, wordt onderstreept dat een versterkte samenwerking tussen verbindingsofficieren in Benelux-verband, een doeltreffender samenwerking beoogt op het vlak van preventie en de bestrijding van criminaliteit en de handhaving van de openbare orde. De geslaagde samenwerking tussen de Belgische en Nederlandse verbindingsofficieren in Polen naar aanleiding van een recente, in België gepleegde moord, is hiervan een voorbeeld⁷⁵.

25. De eerste Nederlandse en Belgische gezamenlijke ME (Mobiele Eenheid) oefening, op 18 april 2006, te OSSENDRECHT (NL), met Belgische en Nederlandse pelotons, was een succes. Toch dienen nog een aantal problemen te worden opgelost. De oefening bestond in het opruimen van een barricade, waarbij de Belgen en Nederlanders afwisselend optraden als demonstranten. Wat de communicatie betreft, hadden ze af en toe last van de taalbarrière. Ook waren er opmerkelijke verschillen in bijvoorbeeld het gebruik van het materieel en in de gevolgen van dit gebruik. Zo zetten de Belgen sneller en vaker het beschikbare materieel in, terwijl de Nederlanders charges en fysieke kracht verkiezen; in België is de filosofie dan ook om zoveel mogelijk contact met de manifestanten te vermijden.

In de praktijk moeten er dus nog inspanningen geleverd worden maar er zijn bemoedigende aansluitingspunten om de samenwerking voort te zetten⁷⁶; dat is wat van belang is.

Afdeling 3. - De Scheldeverdragen ondertekend door Vlaanderen en Nederland.

⁶⁹ Zie *supra*, nrs. 6, 7 en 8.

⁷⁰ Zie *supra*, nr. 8.

⁷¹ Zie *supra*, nr. 9.

⁷² Zie *supra*, nr. 10.

⁷³ Zie *supra*, nr. 11.

⁷⁴ Zie *supra*, nr. 6.

⁷⁵ Zie Benelux Info-Flash, 2006/3, 3 juni 2006, p. 1.

⁷⁶ Zie A. de VAAN en K. VAN de VELDE, "Een stap dichterbij de internationale politie samenwerking : eerste Nederlandse en Belgische ME oefening een succes", Benelux Newsletter 2006/2, p. 12 tot 15 en inz. p.15.

26. Met het onderschrijven door Nederland van het belang van de Westerschelde als vaarweg voor Antwerpen en het Vlaamse hinterland, en door Vlaanderen van het beginsel dat die stroom niet mag ontwikkeld worden ten koste van veiligheid en milieu, hebben Nederland en Vlaanderen op 21 december 2005, te Middelburg, vier verdragen over het Scheldegebied gesloten⁷⁷.

Door de ondertekening van die verdragen stellen Vlaanderen en Nederland een einde aan zes jaar onderhandelingen en intensief overleg met provincies, lokale overheden en de andere betrokken partijen. Een belangrijke stap wordt gezet naar de uitvoering van een integrale visie op de toekomst van het Schelde-estuarium. Toegankelijkheid, beveiliging tegen overstromingen en natuurbescherming worden niet langer apart behandeld.

Die vier verdragen zijn :

het verdrag voor de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 (de op 11 maart 2005 door de betrokken regeringen vastgestelde ontwikkelingsvisie voor het Schelde-estuarium) met onder meer afspraken over de uitvoering en de financiering van de Schelde-uitdieping en van de voor een duurzame ontwikkeling van het estuarium noodzakelijke natuurontwikkeling ;

het verdrag over de Vlaams-Nederlandse samenwerking rond beleid en beheer van het Schelde-estuarium regelt de doelstellingen, monitoring en bijbehorende overlegstructuur op het gebied van toegankelijkheid van de Scheldehavens, natuur en beveiliging tegen overstromingen;

het verdrag over gemeenschappelijk nautisch beheer legt formeel vast dat Nederland en Vlaanderen gezamenlijk instaan en verantwoordelijkheid dragen voor de veilige en vlotte afwikkeling van het scheepvaartverkeer;

het verdrag tot de ont koppeling van de loodsgelden dat na meer dan 150 jaar een einde stelt aan de verdragrechtelijke koppeling van de loodsgeldtarieven tussen Antwerpen en Rotterdam. Deze ont koppeling stimuleert bijgevolg de vrije mededinging tussen deze twee havens.

27. Die verdragen zijn begroet als een belangrijke, ja zelfs historische, mijlpaal in de relaties aangaande het Schelgedossier. Beoogd wordt de uitvoering van de eerste projecten te starten in 2007, na de goedkeuringsprocedure van de verdragen. De rol hierin van het Secretariaat-generaal van de Benelux Economische Unie was aanzienlijk.

Er dient immers op gewezen te worden dat het Secretariaat-generaal van de Benelux Economische Unie, op vraag van Vlaanderen en Nederland, inhoudelijke en facilitaire steun leverde aan het Overleg van Adviserende Partijen. Dit overleg van lokale overheden, belanghebbende partijen en maatschappelijke groeperingen heeft de bewindslieden niet alleen geadviseerd, maar heeft ook bijgedragen tot het

⁷⁷ Zie Ir. L. D. van den BERG, "Scheldeverdragen ondertekend door Vlaanderen en Nederland", Benelux Newsletter 2006/1, p. 10 tot 14; interview met Luc TEIRLINCK, Ambassadeur van België in Nederland, door K. VAN de VELDE, in Benelux Newsletter 2006/2, p. 10.

maatschappelijk draagvlak voor de geplande maatregelen. De bezielers van dit overleg, de heer Baldewijns, Adjunct-Secretaris-Generaal van de Benelux Economische Unie, en de heer Hendriks, oud-Commissaris van de Koningin in Nederland (welke titel gelijkstaat met die van provinciegouverneur in het Belgisch recht), werden in de volgende bewoordingen omschreven: "als bruggenbouwers hebben zij beide oevers verbonden".

Er dient tevens opgemerkt te worden dat de Scheldeverdragen thans, sinds begin 2006, de voorbode lijken te zijn van een ander periodiek overleg betreffende de scheepvaart op de Maas en het Albertkanaal, ditmaal tussen Vlaanderen, Wallonië en Nederland⁷⁸.

Afdeling 4. - De samenwerking tussen de Benelux-landen in de strijd tegen de vogelgriep.

28. De Benelux heeft een belangrijke rol gespeeld in het kader van de preventieve maatregelen en de strijd tegen de vogelgriep, dermate dat men schreef "Vogelgriep: de Benelux heeft zijn pluimen nog niet verloren"⁷⁹.

Onze drie landen kennen hoge pluimveeconcentraties. Volgens recente cijfers van het FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations), is Nederland met ongeveer 100 miljoen kippen het meest pluimveedichte land ter wereld. Een ander voorbeeld is België, waar pluimvee goed is voor meer dan 13% van de landbouwproductie, wat strenge maatregelen vergt. De impact van een mogelijke uitbraak dreigt in de Benelux dus zeer groot te zijn, zowel op het vlak van volksgezondheid als op economisch vlak.

29. Wat België betreft, bestaan er juridische maatregelen op minstens drie niveaus: op wereldschaal, bij de Europese Unie en binnen de Benelux. Er zijn bijvoorbeeld het specifieke forum van het OIE (Office International des Epizooties) op wereldvlak en verschillende expertcommissies op het vlak van de Europese Unie.

Binnen de Benelux bestaat er een werkgroep waarin de Chief Veterinary Officers (de CVO's) van de drie landen zetelen. Het zijn hoge ambtenaren van de Ministeries van Landbouw en Volksgezondheid, vertegenwoordigers van de Voedselagentschappen en diplomaten van de Permanente Vertegenwoordiging van de Benelux-landen bij de Europese Unie. Die diplomaten zorgen voor een vlotte doorstroming van de Benelux-resultaten naar de Europese Unie toe.

Die Benelux Chief Veterinary Officers (CVO) komen halfjaarlijks bijeen. Zij bespreken de laatste ontwikkelingen op het vlak van voedselveiligheid en de

⁷⁸ Zie A. van der NIET, "Tripartiete Maasoverleg", Benelux Newsletter 2006/2, p. 27 en 28.

⁷⁹ Zie F. DELOOF, "Vogelgriep: de Benelux heeft zijn pluimen nog niet verloren", Benelux Newsletter 2006/1, p. 17 tot 19.

gezondheid van de landbouwdieren, met name in het licht van de kwestie van de vogelgriep. Zo besloot men na de uitbraak van de ziekte in 2003 om de opgebouwde expertise samen te leggen, en de ervaringen te bundelen in gemeenschappelijke standpunten die de Benelux-landen vervolgens op Europees en wereldvlak probeerden hard te maken.

Cruciaal bij de uitbraak van vogelgriep is het snel handelen en efficiënt communiceren. Vogels trekken zich niets aan van landsgrenzen, en de vogelgriep dus ook niet. De Benelux-landen hebben daarom hun draaiboeken uitgewisseld en verder op mekaar afgestemd.

Op aangeven van de Chief Veterinary Officers (CVO), hebben experts uit de Benelux-landen verschillende keren vergaderd om zich te bezinnen over de ziekte zelf en de manier om ze aan te pakken. De Benelux-experts hebben dan ook ervoor gepleit dat enkel maatregelen worden getroffen die proportioneel zijn aan het risico van besmetting. Aan dit standpunt, dat door de Benelux-landen werd verdedigd, werd een gunstig gevolg gegeven in de Europese Richtlijn over de vogelgriep (Richtlijn 2005/94/EG van de Raad van 20 december 2005 betreffende communautaire maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza en tot intrekking van Richtlijn 92/40/EEG, Publicatieblad nr. L 10 van 14 januari 2006, p. 16 e.v.). Dit heeft er onder meer voor gezorgd dat men voortaan bij een uitbraak niet meer automatisch geconfronteerd wordt met massale opruiming van de kippen. Het onderscheid in de Vogelgrieprichtlijn tussen kippen van hobbyhouders of van professionele bedrijven, is ook een verdienste die aan de Benelux moet worden aangerekend⁸⁰.

Ook op het vlak van preventie werken de Benelux-landen samen. Zo gaat men na wat voor bewakingsprogramma's de verschillende landen hanteren, om het pluimvee op mogelijke besmettingen te controleren. De samenwerking tussen de Benelux-landen gaat zelfs zo ver, dat men gezamenlijk stappen onderneemt om de mogelijke gevolgen van wedstrijdvluchten van reisduiven beter in te schatten. Dit is geen eenvoudige zaak als men weet dat in België alleen al zo'n 50.000 duivenmelkers actief zijn, die in het seizoen wel wekelijks internationale vluchten organiseren.

30. De rol van de Benelux inzake vogelgriep is des te fundamenteeler omdat het Europees verband juridisch onvoldoende lijkt om grote epidemieën te beheren. Het overleg tussen de Chief Veterinary Officers (CVO), waarop ik de aandacht heb gevestigd⁸¹, verloopt uitstekend; dit is prijzenswaardig want het doel is de veterinaire samenwerking op het gebied van de identificatie en registratie van dieren

⁸⁰ Zie Richtlijn 2005/94/EG van de Raad van 20 december 2005 betreffende communautaire maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza en tot intrekking van Richtlijn 92/40/EEG, Publicatieblad 14 januari 2006, nr. L 10, p. 16 e.v., inz. de overwegingen 12, 13, 20, 21, 32 et 33, en artikelen 2.8, 2.9, 2.10, 13.1, 16.2, 33.3, 40.1, 46.2, en 53 tot 57.

⁸¹ Zie *supra*, nr. 29.

te verbeteren, de harmonisering van het beleid inzake dierengeneesmiddelen voort te zetten en de situatie op het gebied van de voedselveiligheid strikt op te volgen⁸².

Besluit.

Mijnheer de Eerste Voorzitter,

Mijnheer de Procureur-generaal,

Dames en Heren,

31. Het is te hopen dat de Benelux Economische Unie ook na 2010 actief blijft, maar het is waarschijnlijk dat de samenwerking steeds meer zal verschillen van de samenwerking die in de vijftiger jaren tot stand is gekomen.

Destijds werd de economische samenwerking gezien als de motor van alle samenwerking. De ambitie was dan ook de hinderpalen op te ruimen die het vrije verkeer van personen, diensten, goederen en kapitalen konden belemmeren. En plots was er de Europese Unie. De Benelux heeft zich dus aan de gewijzigde realiteit aangepast. De Benelux-samenwerking heeft zich uitgebreid tot nieuwe beleidsdomeinen zoals milieu, ruimtelijke ordening, communicatie en mobiliteit, volksgezondheid en ook politiek en veiligheid⁸³. Over de politieke samenwerking na 2010 zal zonder twijfel eveneens een diepgaande gedachteswisseling moeten worden gevoerd.

Men stelt dus vast dat de samenwerking tussen de drie landen, sinds het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie, ondertekend te 's-Gravenhage op 3 februari 1958, gekenmerkt wordt door een pioniersgeest, en dus door pragmatisme.

⁸² Zie Th. CHARLIER, "Plenumvergadering van het Benelux-parlement van 24 en 25 maart 2006 in Den Haag", Benelux Newsletter 2006/2, p. 34.

⁸³ Zie De Toekomst van de Benelux en de herziening van de Benelux-verdragen, Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse vraagstukken, uitgebracht door Mevr. P. CAHAY, 16 maart 2006, Raadgevende Interparlementaire Benelux-raad (afgekort: Doc. Benelux-raad), nr. 743/1, p. 4.

32. Op het ogenblik dat de denkoefening over de toekomstige vormen⁸⁴ van Benelux-samenwerking⁸⁵ op kruissnelheid komt, moet het geloof in grootse ideeën het blijven halen op vrees en pessimisme die ertoe leiden dat mensen zich steeds meer in onverschilligheid opsluiten.

In deze openingsrede heb ik dus, aan de hand van drie voorbeelden, proberen uit te leggen waarom dit noodzakelijk is: het Benelux-recht raakt ons in ons dagelijks leven zonder dat wij dit waarschijnlijk altijd beseffen.

33. Indien geloven in de toekomst van de Benelux voor sommigen misschien gelijkstaat aan behoren tot de clan van de laatste der Mohikanen, dan schaam ik er mij geenszins voor om in dit bijzondere geval nog indiaantje te willen spelen.

⁸⁴ Zie Werkgroep "Benelux na 2010", Eerste verslag van de subgroep "Instellingen", 12 mei 2006, Raadgevende Interparlementaire Benelux-raad (afgekort: Doc. Benelux-raad), nr. 743/2; A. PABST, "Benelux Revisited", Luxembourg Institute for European and International Studies and Clingendael Institute of International Relations, The Hague, with the support of the Royal Netherlands Embassy in Luxembourg, Seminar, 24 and 25 March 2006, Kochhaus, Schengen. In de loop van de periode 1983-2003, werd blijkbaar het meest verwezen naar de bepalingen in de artikelen 3, 5, 6, 7, 8, 16 tot 22, 31, 32, 34, 36.2, 40, 62, 63 en 85 tot 87 van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie, ondertekend te 's-Gravenhage op 3 februari 1958.

⁸⁵ Zie J. KARELLE en F. de KEMMETER, Le Benelux commenté, Brussel, Bruylant, 1961; A. POSTMA e.a., Benelux in de kijker, 50 jaar samenwerking, Tielt, Lannoo, 1994; COMITE VAN WIJZEN OPGERICHT DOOR HET COMITE VAN MINISTERS VAN DE BENELUX, Le Benelux sous un jour nouveau – De Benelux, opnieuw bezien, 1994; SECRETARIAAT-GENERAAL VAN DE BENELUX ECONOMISCHE UNIE, Benelux un horizon sans fin - Benelux een grenzeloze toekomst, Reactie van het Secretariaat-generaal op het rapport van het Comité van Wijzen van het Comité van Ministers "De Benelux opnieuw bezien", Brussel, Benelux, 1 maart 1995; Advies van de Raad van de Benelux Economische Unie aan het Comité van Ministers over de aanwending van het rapport van het Comité van Wijzen "De Benelux opnieuw bezien" (goedgekeurd door het Benelux-Comité van Ministers op 20 november 1995), 22 november 1995, Raadgevende Interparlementaire Benelux-raad (afgekort: Doc. Benelux-raad), nr. 513-2; Brochure over de Economische Unie "Benelux Informatie", Brussel, Secretariaat-generaal van de Benelux Economische Unie; W. RIPHAGEN, EBELUNEG, "Enkele gedachten over Benelux en Europese Gemeenschappen", RM THEMIS – 6 (1989) juni, p. 274 e.v.

Het Hof, de Balie en het Parket van cassatie zullen hun nauw verwante, méér nog hun gemeenschappelijke, doeleinden verder nastreven met onvermijdelijk in het achterhoofd de herinnering aan de vier personen, die, omdat zij ons zo na stonden, tevens vrienden waren en die ons het afgelopen gerechtelijk jaar ontvallen zijn.

Ontroerd vernamen wij op 14 januari 2006 het overlijden van eremagistraat Marcel D'HONT. Hij was onderlegd in strafzaken, haast een natuurtaent; nochtans, overal waar zijn grote gestalte verscheen in de gangen van de tweede verdieping waar het daglicht zo weinig doordringt, lag op zijn gezicht de discrete glimlach die zo kenmerkend voor hem was. Om gezondheidsredenen had hij zijn werkzaamheden aan het Hof helaas reeds vroegtijdig moeten afbreken, maar bij elk van zijn bezoeken had zijn gevoel voor humor hem niet in de steek gelaten.

Enkele dagen na het overlijden van raadsheer D'HONT zond emeritus-afdelingsvoorzitter Albert MEEUS ons zijn laatste medeplachtige knipoog. De begrafenismis werd opgedragen op donderdag 26 januari 2006. Een donderdag. Dat is moeilijk een toeval te noemen. Zoals in de roman van Jean DUTOURD, "Le déjeuner du lundi" legde emeritus-afdelingsvoorzitter MEEUS immers « zijn bezoeken af op dinsdag of donderdag ». Tot heel recent nog verscheen hij trouw iedere week met steeds tragere pas en steeds meer leunend op zijn stok. Zo hield hij stil voor de vele deuren van collega's in actieve dienst voor een gesprek over arresten van het Hof die vooraf waren uitgezocht ten behoeve van de Revue critique de jurisprudence belge. Op donderdag 26 januari 2006 was het niet meer voorzitter MEEUS die ons een bezoek bracht, maar waren het de door hem opgezochte mannen en vrouwen magistraten die hun eerbetoon brachten aan deze man die ruim van geest en van hart was.

De gewezen stafhouder van de Orde van advocaten bij het Hof van Cassatie, ereadvocaat, Georges van HECKE is overleden op 4 februari 2006 enkele dagen na het overlijden van emeritus-afdelingsvoorzitter MEEUS. In drie weken tijd bereikten ons aldus drie droevige berichten. Stafhouder van HECKE viel op door de omvang van zijn activiteiten en zijn kennis van de meest complexe juridische materies. Lid van de Vaste Commissie voor het internationaal privaatrecht, lid van het Instituut voor internationaal recht, lid van de Benelux Studiecommissie voor de eenmaking van het recht had hij ongetwijfeld van zijn geboorte te Cambridge iets overgehouden van de grootsheid van het Britse Rijk. Hoewel het gevaar om in het drijfzand van het sociale zekerheidsrecht weg te zinken groot is, verstond stafhouder van Hecke als geen ander steeds de kunst om met een uiterst beknopt geformuleerd cassatiemiddel van ten hoogste enkele regels lang, het bestreden arrest, als met een feilloos afgevuurd projectiel, genadeloos te kelderen.

De zonnehitte van de maand juli 2006 maakte helaas reeds de eerste dag een einde aan de vurigheid van de gewezen stafhouder van de Orde van advocaten bij het Hof van Cassatie Adolph HOUTEKIER. Ook al gaf hij er de voorkeur aan van ons afscheid te nemen in de besloten kring van familie en vrienden, is het door mij gebruikte woord "vurigheid" zeker op zijn plaats voor iemand die in zijn persoonlijk leven, aan de balie van cassatie en aan de universiteit, een man van overtuigingen was. Daar stafhouder HOUTEKIER reeds in het begin van de jaren veertig tot

advocaat benoemd was bij het Hof van Cassatie, heeft hij dus vele jaren het wel en wee van het Hof gedeeld. Bij zijn eedaflegging werd herhaaldelijk het woord “vernieuwing” gebruikt. Vandaag mag daaraan het woord “getrouwheid” worden toegevoegd, want hij zal altijd zijn geboortestad Mechelen trouw blijven.

Vanuit de galerij van de herinneringen kijken die vier gedenkwaardige personen ons aan en zeggen zij aan ieder van ons: vervult uw taak met eerbiediging van het recht en om het recht te doen eerbiedigen.

Voor de Koning vorder ik dat het aan het Hof moge behagen zijn werkzaamheden voort te zetten tijdens het gerechtelijk jaar dat thans een aanvang neemt.

Afdeling 1.- Het Benelux-recht, dagelijkse realiteit.

Afdeling 2- Het Verdrag tussen het Koninkrijk België, het Koninkrijk der Nederlanden en het Groothertogdom Luxemburg, inzake grensoverschrijdend politieel optreden, met de Bijlagen, gedaan te Luxemburg op 8 juni 2004.

§1.- Begrippen en doelstelling.

§2.- Vormen van samenwerking.

A.- De voornaamste vormen van samenwerking in de context van het Verdrag.

B. – Mogelijkheid om, in beginsel na akkoord van de bevoegde autoriteit van de aangezochte Verdragsluitende Partij, grensoverschrijdend op te treden in het kader van de handhaving van de openbare orde en veiligheid, waaronder mede wordt verstaan de gezamenlijke organisatie of coördinatie van evenementen en georganiseerde transporten.

C. – De uitwisseling van persoonsgegevens

D. Mogelijkheid tot rechtstreekse raadpleging van de kentekenregisters.

E. – Verbeterde uitvoeringsmodaliteiten voor grensoverschrijdende achtervolgingen en observatie.

F. – De bevoegdheid om een opdracht van bescherming van personen voort te zetten op het grondgebied van een andere Verdragsluitende Partij.

§ 3. – Bepalingen betreffende de burgerrechtelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid.

A.– Stand van zaken.

B. – Strafrechtelijke aansprakelijkheid.

C. – Burgerrechtelijke aansprakelijkheid.

§4 – Uitleggingsvragen over het Verdrag en het uit het Verdrag afgeleide recht.

§5. – Een niveau van politieke samenwerking dat vermoedelijk nergens ter wereld zijn gelijke kent.

Afdeling 3. - De Scheldeverdragen ondertekend door Vlaanderen en Nederland.

Afdeling 4. - De samenwerking tussen de Benelux-landen in de strijd tegen de vogelgriep.

Besluit.